

Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR.06 112. ÅRGANG 05.05.26 - 11.08.26

Iransk student i Norge 8 | Skiboli flyttes til Grensen 12 | Løk vs. Klubbstyret 34

**– Det er ikke min
kamp å ta**

Side 28

GRATIS

Les
Under Dusken
på nett!

www.underdusken.no

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Håvard Stenstadvold
– Tlf: 917 75 460
avisredaktor@studentmediene.no

NESTLEDERE UNDER DUSKEN
Andreas Dalhaug
– Tlf: 468 32 913
avisnestleder@studentmediene.no

Aëla Kervarec
– Tlf: 459 67 359
nettredaktor@studentmediene.no

ANSVARLIG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I
TRONDHEIM AS
Guro Vestby
– Tlf: 954 43 687
ansvarligredaktor@studentmediene.no

DAGLIG LEDER
Noah Handeland
– Tlf: 415 68 818
dagligleder@studentmediene.no

SALGSSJEF
Ask Hooas Østereng
salgssjef@studentmediene.no

NYHETSREDAKTØR
Emma Linnea Holm-Ross
nyhetsredaktor@studentmediene.no

DEBATTREDAKTØR
Hans Einar Tuhus Fuglum
debattredaktor@studentmediene.no

REPORTASJEREDAKTØR
Edi Galane
reportasjeredaktor@studentmediene.no

KULTURREDAKTØR
Evind Karlsen Eines
kulturredaktor@studentmediene.no

FOKUSREDAKTØR
Henrik Røren
fokusredaktor@studentmediene.no

MUSIKKREDAKTØR
Wendy Wingwei Leung
musikkredaktor@studentmediene.no

FOTOREDAKTØR
Ingve Aleksander Helland
fotoredaktor@studentmediene.no

GRAFISKSJEF
Nora Louise Weidemann Grimstad
grafisksjef@studentmediene.no

ILLUSTRASJONSSJEF
Thomas Vevle Bruknaap
illustrasjonssjef@studentmediene.no

DESK
Elfrida Setra (sjef), Karianne Folkvord
Furset, Anette Rauan, Benedikt Erikstad
Javorovic, Nora Lerkerød Alnes,
Sina Leirvik, Christina Xenaki, Cecilie
Bjørnsdotter Raustein, Elin Miller
Henriksen, Eline Kielland, Kristoffer
Ramsøy Fredriksen, Kjersti Eline Stuen,
Mille Eftang Meinich

GRAFIKERE
Nora Louise Weidemann Grimstad (s.1-3,
s.26-27),
Kaia Høgensli (s.4-16),
Mia Langeland (s.17-21),
Aurora Aga Thronsen (s.22-25),
Ingrid Kvernevik Knudsen (s.26-33),
Martine Bræck Hanssen (s.34-37),
Julie Horn Kvåle (s.38-41),
Hedda Vinje Sand (s.43-45),
Nicolas Pedersen Alter (s.46-57)

KORREKTUR
Karianne Folkvord Furset (sjef),
Elin Miller Henriksen

FORSIDE
Anders Kahl

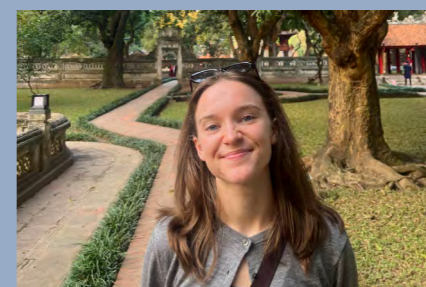
I denne utgaven

STUDENT OG BUSSJÅFØR

Sebastian Almedia går «kyb» på NTNU og har en unik jobb ved siden av studiet: Han er bussjåfør.

Side 16

UTVEKSLINGENS UUT- HOLDELIGE LETTHET

Norske studenter opplever stor variasjon i akademiske krav på utveksling. Fem studenter forteller om de akademiske kulturene de møtte på utveksling.

Side 22

FUNK FOR FOREST FUNKER FETT

Inspirert av Fuck for Forest spiller det internasjonale bandet Funk for Forest musikk de kaller «jungelfunk». Artistene som tok over Storsalen snakker ut.

Side 46

[LES MER PÅ UNDERDUSKEN.NO](http://LES.MER.PÅ.UNDERDUSKEN.NO)

TIPS OSS!
tips@studentmediene.no

ANNONSERE?
salgssjef@studentmediene.no

Under Dusken er et uavhengig organ for studenter i Trondheim, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir distribuert gratis i Trondheim, og kommer ut seks ganger i semesteret. Under Dusken arbeider etter god pressesjikk i henhold til Vær Varsom-plakaten. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Under Dusken blir utgitt av Studentmediene i Trondheim som får økonomisk støtte av Velferdstinget i Trondheim og Studenter-samfundet i Trondheim, som står uten redaksjonelt ansvar.

Zoomer in the sheets, boomer in the streets.

Lisensnr. 241823
Sertifikat nr. 1638

Miljøtrykksak fra
Trykkpartner AS.

Vil du ha en annonse i Under Dusken?

Vil du nå direkte ut til Norges mest ettertraktede studenter? Under Dusken er Trondheims største studentavis!

Vi tilbyr annonser i forskjellige størrelser og kan også utforme annonser.

Ta kontakt med salgssjef@studentmediene.no for mer informasjon.

LEDER

Håvard Stenstadvold

REDAKTØR I UNDER DUSKEN

«Jeg vet ikke nok til å ha en mening om dette»

Denne frasen burde være mottoet til alle og enhver. Vi har nok av meninger i verden, men vi trenger mer fakta.

Jeg har aldri vært særlig god til å bak-snakke folk. Dette er ikke en kunngjøring om moralsk overlegenhet – det er kjempegøy å snakke dritt om folk som fortjener det. Det er bare det at mesteparten av tiden så vet jeg rett og slett ikke om det er fortjent.

Dersom målet ditt er å vite situasjonens sanne natur, kan det å høre fra kun én side av saken gi et så forvrengt inntrykk at man egentlig ender opp med mindre kunnskap enn da man startet. Det finnes som regel en mer nyansert forklaring enn den som instinktivt konkluderes med av den ene parten.

Jeg har mistet telling på hvor mange ganger jeg har fått høre om noe dumt eller urimelig noen har gjort, for så å senere finne ut at de gjorde det av en god grunn. Etter min erfaring er det slik at hvis noe tilsynelatende gjøres på en veldig dum måte så er det 95 prosent sannsynlighet for at det finnes en mindre åpenbar, men veldig god grunn til at det er slik. Ekte dumskap forekommer bare 5 prosent av tiden.

Det samme gjelder i mediene. Journalister er gode på å velge sitater tatt ut av kontekst og å forenkle detaljer på måter som dreper all nyanse. Når jeg utforsker kildematerialet utover nyhetssakene, avsløres det ofte at saken er mindre svart-hvitt enn den fremstilles i NRK eller VG.

Jeg er dog bare én person, og kan ikke etterforske alt. Jeg kan heller ikke stole på at nyhetene fremstiller alt ærlig og detaljert nok. Derfor, om jeg skal være intellektuelt ærlig, må jeg innrømme at jeg ikke alltid undersøker nok til å fortjene å ha en mening.

Dette handler ikke om at saker er uviktige eller kjedelige. Tvert imot. Om vi vil behandle den offentlige diskursen med respekt, må vi erkjenne at ingen kan vite alt om alt, og at noen meninger er mer velbegrunnede enn andre. Hold deg til det du kan noe om.

Vær derfor oppmerksom på det du ikke vet. Enda viktigere, vær oppmerksom på det du ikke vet at du ikke vet. Det er der kilden til den største faren ligger. Svaret på «hvorfors?», er for komplisert til å få skvist inn i overskrifter og lett fordøyelige forklaringer. I hvert fall 95 prosent av tiden.

ILLUSTRASJON: Pernille Leine Nilsen

Et år i Norges mest spesielle organisasjon

For snart et år siden fikk jeg muligheten til å tre inn i det jeg selv mener er Trondheims mest spennende verv.

BIRK COCK ASCHJEM
Samfundetleder

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

Siden den gang har tiden gått i et tempo som knapt lar seg forklare, og jeg sitter nå igjen med én følelse som overskygger alt annet, nemlig takknemlighet. Takknemlighet for å ha fått representere det som må være Norges mest spesielle studentorganisasjon.

For hva er egentlig Studentersamfundet i Trondhjem?

Det enkle svaret er at det er litt av alt. Det mer riktige svaret er at det er vanskelig å forklare.

Samfundet er en av Norges største studentpolitiske arenaer. Hver lørdag samles vi til Samfundsmøter hvor resolusjoner fremmes, meninger brytes og spørsmål stilles. I løpet av året har vi diskutert alt fra EU til punk, fra Gaza til media, og vi har forsøkt å si noe om verdens tilstand sammen med blant andre Espen Barth Eide. På Samfundet skal vi utfordre deg som student til å tenke selv, lære noe nytt og delta i offentligheten.

Samfundet er også de små eller store øyeblikkene.

Som da høsten startet med et folkemøte med statsministerkandidatene, og over 2 000 mennesker fylte huset til randen. Eller som når man stopper opp og faktisk tar innover seg at dette stedet er Europas

største studentdrevne kulturhus og et av verdens største utesteder, drevet av over 2 000 frivillige og eid av sine 18 000 medlemmer. Ja, for med det røde kortet er du faktisk medeier i dette fellesskapet.

Og så er det alt det andre.

Festivalene. Tradisjonene. Fellesskapet. Jeg var så heldig å få oppleve UKA fra innsiden dette året, og det er vanskelig å beskrive hva det gjør med deg å se hva frivillighet faktisk kan skape. Revyen, Dødens dal og ikke minst gleden hos tidligere studenter som vender tilbake til huset sitt i noen timer, for å minnes deres tid her.

For til syvende og sist er det dette Samfundet er: studentene.

Avslutningsvis vil jeg rette en stor takk til alle de frivillige som hver eneste dag sørger for at dette huset lever. Som skaper et tilbud, et fellesskap og et ekstra hjem for studentene i Trondheim.

Jeg vil også takke styret jeg har fått jobbe sammen med. Innsatsen dere har lagt ned det siste året har ikke bare fått hjulene til å gå rundt, men også skapt engasjement, glede og liv, i gangene, i rommene og i hodene til studentene rundt oss.

Snart gir vi stafettpinnen videre. Jeg gleder meg til å se hva som kommer, og til å se Ulrik og hans styre sette sitt preg på vårt andre hjem.

Tusen takk for tilliten.

Takk for meg.

NTNU-studenter med retningslinjebrudd på cv-en

Virksomheter som er ansvarlige for grove krenkelser av menneskerettigheter og internasjonal folkerett skal ikke være på campus.

ELIAS LILIEQUIST
Medlem i Studenter for
Palestina Trondheim

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

Etter to år med folkerettsbrudd og folkemord inviteres likevel slike aktører til å snakke med våre medstudenter. Arrangørene? NTNUs egne studenter.

Våren er en travel tid for standvirksomhet på Gløshaugen. Campus fylles med bedrifter, ivrige etter de ressurssterke og kunnskapsrike studentene som befinner seg på Gløshaugen.

Leser man gjennom listene over bedrifter som inviteres, kan man undres over om arrangørene har lest de etiske retningslinjene som angår standvirksomheten deres.

Dagens etiske retningslinjers angående bruk av NTNUs arealer lyder slik:

«Ansvarlig arrangør skal tilstrebe at ingen virksomhet som er ansvarlig for grove krenkelser av menneskerettighetene og internasjonal folkerett, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon eller ulovlig våpensalg, inviteres eller deltar.»

Når jeg leser dette, sitter jeg igjen med et spørsmål til studentene som drifter standvirksomheten til E&T-dagene, IT-dagene, Revolve-dagen, Teknodagene og Kjemidagen: Hvordan kan dere forsvare det å invitere Kongsberg gruppen og Nammo til vår campus?

Dere vet like godt som meg at Kongsberg produserer skrogdeler til F-35-flyene som den israelske hæren bruker til å bombe flyktningleirer, sykehus og universiteter i Gaza. Dere vet like godt som meg at israelske soldater bruker Nammos M72 rakettkastere til å drepe sivile i Gaza. Dere vet nøyaktig hvem dere inviterer til campus.

Dere ønsker bedrifter som tjener seg rike på folkemord og etnisk rensing av Gaza og Vestbredden velkommen til våre campus. Og studentene som demonstrerer mot dette blir møtt med kommentarer om at de skaper ubehag for de på stand, studentene som kommer innom, og ikke minst, for arrangørene.

Jeg skjønner reaksjonen. Konfrontasjon er ubehagelig. Det er ubehagelig å bli påmint universitetene, skolene og sykehusene som Kongsberg og Nammos våpen har sørget for at har gått til grunne. Det er ubehagelig at vi ikke lar dere glemme at Kongsberg og Nammos våpen direkte bidrar til Israels systematiske drap på tusenvis av våre palestinske medstudenter.

Det jeg ikke klarer å forstå, er hvorfor dere er så komfortable med å la slike drapsmaskiner være på campus. Er det virkelig bare jobbmulighetene til studenter på Gløshaugen som er viktig for dere?

En potensiell jobbmulighet for en gløsing kan ikke gå på bekostning av livene til studenter i Palestina. Vi kan ikke fortsette å tillate at forhold til aktører som bidrar til folkemord normaliseres på NTNU.

Den beste tiden for å slutte å invitere Nammo og Kongsberg til campus var i går. Den nest beste tiden er i dag.

Synes du Kongsberg gruppen og Nammo burde være velkomne på NTNU? Send ditt svar til debattredaktor@studentmediene.no

Student eller sikkerhetsrisiko

Studentar med iransk bakgrunn har sidan revolusjonen i 1979 møtt diskriminering. 28. februar 2026 opna USA og Israel ein væpna konflikt mot Iran.

TEKST: Halfdan Rindom Tofte og Kaisa Nordnes Skagen
FOTO: Halfdan Rindom Tofte | ILLUSTRASJON: Kirsti Jacobsen

Elham Zahraee studerer historie ved NTNU. Foreldra hennar har sjølv levd under regimet og drog frå Iran i 1998 som politiske flyktningar.

Ho stiller seg kritisk til det sitjande styret i Iran, men ser framleis ikkje på den pågåande konflikten som noko positivt.

– USA går inn militært av økonomiske grunnar. Det er kapitalisme, ikkje fredsarbeid, seier Zahraee.

Ho meiner at sidan mange iranarar har hylla drapet på Ali Khamenei, har det vorte lett å avbilde USA som helten. Samstundes bombar USA den iranske sivilbefolkninga.

Motkandidat og sjahen sin son, Reza Pahlavi II, har vore positiv til den vestlege innblandinga i Iran. Han har vorte hylla som ein kandidat som står for frie val.

– Begge sidene held fram med barne-mord og er kvinneundertrykkjande. Det er ingen gode kandidatar, meiner Zahraee.

Ho meiner det er viktig å presisere at berre fordi ein er imot regimet, treng ikkje det tyde at ein må støtte sjahen sin son.

– Krig fører sjeldan til eit mildare regime

Professor Jo Jakobsen i statsvitskap ved NTNU er ekspert på internasjonal politikk. Han forklarar at eitt av måla frå USA si side har vore å leggje til rette for ei regimeendring i Iran.

– USA ønskja å bombe og øydeleggje såpass mykje av statsstrukturen og mili-

VELJE SIDE: Historiestudent Elham Zahraee føler at det er forventa at ein skal velje ei side i konflikten som føregår i Iran.

tære styrkar at folket på eitt eller anna vis skulle gripe makta, seier Jakobsen.

Han er likevel kritisk til om ein slik strategi vil føre fram.

– Det iranske regimet har brukt 47 år på å byggje opp institusjonar og mekanismar som gjer at dei overlever. Samstundes er det stor lojalitet internt i regimet, fortel Jakobsen.

UREALISTISK: Professor i statsvitskap Jo Jakobsen meiner eit regimeskifte vil vere vrient å få til. Foto: NTNU

Han fortel at også andre ekspertar hevdar at eit regimeskifte vil vere heilt urealistisk.

– Skal du ha regimeskifte, så skjer det gjerne i andre historiske settingar.

Jakobsen meiner at eit regimeskifte ikkje treng føre til ei endring i positiv forstand, heller tvert imot.

– I det Iran kjem ut av krigen, så vil nok ting strammast enda meir inn, og ein får eit hardare leiarskap både politisk og militært.

Han legg til at dette kjem av at krig ofte fører til auka patriotisme og mindre rom for open kritikk.

– Å vere regimemotstandar under ein krig vil verte rekna som forræderi av mange, fortel Jakobsen.

Ser barnehagar verte bomba på skjerm

Student Zahraee fortel at det er mange iranske studentar i Noreg som har familie i Iran.

– For dei vert konflikten reell, ikkje berre noko ein ser på ein skjerm, legg ho til.

Ho har sett fleire innlegg på sosiale medium som tøyser med konflikten og den aktive bombinga.

– Det vert skapt ein distanse mellom det som dukkar opp på skjermen og den reelle situasjonen, ytrar Zahraee.

Ho fortel at iranarar ofte dannar tette fellesskap, og at sjølv om ein ikkje har familie som er direkte ramma, har ein ofte vener som sit fortvila og ventar på å høyre frå sine nære.

– Det kan gå mange dagar til ein får kontakt, samstundes som ein får vite om enda ein barnehage som har vorte bomba, fortel Zahraee.

Å vere fødd som sikkerhetsrisiko

Studentar og arbeidarar med iransk bakgrunn har lenge vorte utsette for andre reglar enn nordmenn flest. Zahraee fortel at ho har kjenningar som er ingeniørar, som vert nekta arbeid i prosjekt på grunn av bakgrunnen deira.

– Me vert sett på som ein risiko. Me vart fortald ved opptak til førstegongs-tenesta at sjølv om me ville, så var det usannsynleg at me kom til å verte tekne opp, seier Zahraee.

Zahraee føler det vert feil å skjere alle iranarar over éin kam. Ho påpeiker at det finst fleire millionar iranarar, men at det kun er eit fåtal av dei som jobbar for regimet.

Statsvitar Jo Jakobsen fortel at denne skepsisen kan ramme heilt uskyldige enkeltindivid.

– Iranske myndigheiter ønskjer tilgang på sensitiv informasjon. Vissa om dette gjer det utfordrande for norske myndigheiter å behandle iranske studentar og akademikarar som enkeltindivid, seier Jakobsen.

Han fortel vidare at Iran ønskjer å presse ned regimemotstandere, og at dei går hardt til verks for å oppretthalde kontroll.

– Iranske studenter kan oppleve, og har nok også opplevd press og truslar som dreiar seg om familien deira i Iran, ytrar Jakobsen.

– Det hjelper å spørje «går det bra?»

Det kan vere vanskeleg å vite kva ein skal gjere i møte med katastrofale hendingar. Zahraee meiner det er viktig å faktasjekke det ein får opp på sosiale medium, spesielt når store, redaktørstyrte medium også gjev stridande meininger.

Ho opplever at det kan vere vanskeleg å setje seg inn i kor grusom situasjonen er.

– Eg kjenner ei skyldkjensle for å verte skåna frå konflikten som no rammar folket mitt, seier ho.

Zahraee fortel at sjølv eit lite spørsmål kan ha stor betydning.

– Eg set veldig stor pris på når veninner spør om det går bra med meg og familien min. **UD**

Badekarpadlingen er tilbake: – Trodde ikke det kom til å flyte engang

TEKST: Vette Bondhus Often og Halfdan Rindom Tofte | FOTO: Fredrik Robsahm Kjøberg

Badekarpadlingen er reddet. Fire år etter at arrangementet ble avlyst av sikkerhetshensyn, er det tilbake. Ny lokasjon, men samme tradisjon.

– Vi går for show, sier Brage Solberg.

Sammen med medstudentene har han bygget en flåte som representerer linjeforeningen Mannhullet i årets badekarpadling. Marinteknikkstudentene hevder at konstruksjonen har vært nøye planlagt i et helt år.

Badekarpadling er en gammel tradisjon der deltakerne krysser Nidelva på en flåte utstyrt med et badekar. Det deles ut poeng både for raskest tid og høyest underholdningsverdi.

Arrangementet har blitt avholdt årlig siden 1978, men i 2021 ble det avlyst etter at nødetatene mente det ikke var sikkerhetsmessig forsvarlig, blant annet på grunn av de sterke strømmene i elven.

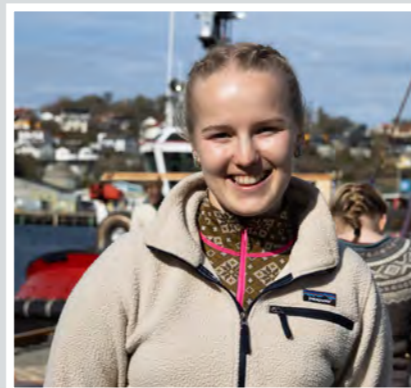
Nå er badekarpadlingen startet igjen, og arrangeres for første gang på fire år.

Samtidig har lokasjonen blitt endret fra Marinen til Nyhavna, men det ser ikke ut til at dette har hatt stor innvirkning på oppmøtet. Kaien er tettepakket av heiangjenger, kor, korps, studenter og tilskuere.

Vinnere

Fem lag, ett fra hver av de linjeforeningene som deltar, stiller på startstreken med ulike konstruksjoner og temaer. Etter et dramatisk løp med flere nestenkollisjoner er det laget fra linjeforeningen MIT (Maskiningeniør i Trondheim) som passerer målstreken først.

– Jeg trodde jo ikke at flåten kom til å flyte engang, så det at vi vant var veldig gøy, forteller Ludvik Johnsen.

ADMIRAL: Anine Kjørholt Lie er sjefen for årets badekarpadling.

MIT gikk for en katamaranløsning, noe som ga farkosten høy fart i feltet.

– Det var jo litt dramatisk under løpet. Vi holdt på å kolliderer med redningsbåten, og det virket som om Mannhullet siktet på oss, men det gikk heldigvis bra. Nå skal det feires, sier Sondre Nordland.

Showprisen ble utdelt senere på kvelden og gikk til Mannhullet, som hadde bygget en flott flåte og tente blå røykbluss underveis i padlingen.

– Mye tid og arbeid

– Det har gått over all forventning. Jeg er veldig fornøyd, sier Anine Kjørholt Lie.

Hun er sjef for badekarskomiteén i Smørekoppen, som står for organiseringen av badekarpadlingen, og har tittelen admiral.

Hun ga et løfte om å starte opp igjen badekarpadlingen da hun stilte som sjef for linjeforeningen Smørekoppen. Nå,

ÅRETS VINNERE: Andreas Hagenes Bøe Even Kolstad, Audun Brevik, Sondre Nordland og Ludvik Johnsen fra MIT vant årets badekarpadling på tid.

POPULÆRT: Mange møtte opp for å se på årets badekarpadling.

ett og et halvt år senere, har hun fått det til.

– Det har tatt mye tid og arbeid. Heldigvis har jeg en fantastisk komité som har vært veldig flinke, forteller admiralen.

Siden politiet avlyste badekarpadlingen i 2021 har det vært krevende å starte opp igjen.

– Det har vært mye frem og tilbake, og de har vært bekymret for sikkerheten. Men siden ting gikk bra i dag så håper jeg at samarbeidet fortsetter, sier Lie.

Hun ser for seg at neste badekarpadling skjer til høsten eller året etter.

– Tidligere har det foregått i forbindelse med fadderukene, og jeg håper dette er noe vi kan få tilbake, sier admiralen.

– Hyggelig at tradisjonen lever videre

Det var ikke bare dagens studenter som tok turen til Nyhavna. På kaien står også en gjeng som arrangerte padlingen i 2018.

– Det har vært en lang tradisjon, så det er hyggelig at den lever videre, sier tidligere deltaker Tor Henry Dyer-Mood. De peker på at Nyhavna er mer gunstig sikkerhetsmessig, selv om Marinen ligger sentralt.

– Det er jo en fordel å ikke ha det i en elv. Samtidig får nok arrangementet mer oppmerksomhet når det holdes på Marinen, men det ser ikke ut til å ha hatt så mye å si i dag. Det er jo veldig godt oppmøte, sier Astrid Korsmoen.

Forberedt på det verste

– Det har gått helt strålende. Det beste er om vi bare er til stede uten å måtte gripe inn, og slik var det i dag. Det har ikke vært behov for så mye som et plaster, sier Lise Selbåd fra Norsk Folkehjelp.

Hun er en av flere som har hatt ansvar for sikkerheten under arrangementet. Politi, redningsbåter, dykkere og brannfolk har også vært til stede.

– Det kan virke som om det er overdrevet, men vi går ut ifra verstefallsteorien. I 2011 måtte en deltaker gjenopplives etter å ha falt av flåten og havnet i en uheldig posisjon. Så det er viktig at vi er forberedt på det verste, forteller Selbåd.

UD

På Grensen til kunstverk

Flere har fryktet at en av de mest karakteristiske bygningene på Gløshaugen må vike for campussamlingen. Nå skal Skiboli få nytt liv på Grensen.

TEKST: Julie Kifle og Miriam Tvinneheim
FOTO: Annelaug Marie Evjenth Sørhaug
ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug

Like ved Stripa på Gløshaugen ligger Skiboli. En liten, hvit bygning hvor det er høyt under taket, store vinduer, mye lys og studenter dag og natt.

Arkitekturstudent Johan Bock er leder for Skiboli-komiteén, og kan fortelle oss om funksjonen til huset.

– Skiboli er først og fremst huset til arkitektur- og designstudentene ved NTNU. Huset blir for eksempel brukt til gjesteforelesninger, fest og ulike faglige aktiviteter. Det er i hovedsak studentene som står for driften av huset.

Men for Bock og de andre i komiteén er ikke Skiboli bare et studenthus, men selve drivkraften for studentfrivilligheten. Om få uker arrangeres

vårens Skiboli-festival, og der ligger ambisjonene høyt.

– Det har ikke så mye å si at festivalen blir stor. Poenget er at studentene skal drifte alt. Hvis engasjementet er der, blir det bra. Alt mobiliseres på engasjement, og her er det ingen tvang.

Skal flyttes til Grensen

I forbindelse med campussamlingen skal NTNU bygge opp det nye bygget for de humanistiske og samfunnsvitenskapelige fagmiljøene der Skiboli nå står.

– Skiboli var et av byggene som skulle rives, sammen med Berg-rekkene. Nå

har det derimot blitt bestemt at Skiboli skal flyttes.

Det betyr at det ikke er over og ut for den karakteristiske bygningen likevel.

Tor Einar Fagerland jobber ved Enhet for campussamling og forklarer at det jobbes med muligheter for å gi Skiboli nytt liv i Grensen 12, som ligger mellom Gløshaugen og Studentersamfundet. Dette skjer i samarbeid med Koro, statens fagorgan for kunst i offentlige rom.

– Skiboli er et av de få stedene på campus der alt kan skje. Det er ikke undervisning, møterom eller kontorer; det er noe annet.

BINDELEDDET: Tor Fagerland ved Enhet for campussamling forteller om NTNU sin rolle i Skiboli-prosjektet.

JAPANSK HÅNDVERK: Furunes har hyret inn rivingsekspert fra Japan som tar vare på materialene under demonteringen.

Han forteller at det lenge lå en forventning om at Skiboli måtte forsvinne når humaniora- og samfunnsvitenskapsmiljøene skulle innta Gløshaugen.

– Man tenkte at det var en tapt sak helt til denne idéen kom, sier Fagerland.

Idéen som kan redde Skiboli

Idéen om å gjøre bevaringen av Skiboli om til et av statens kunstprosjekter kan bli redningen for bygget.

Den overordnede idéen er at NTNUs samarbeid med Koro skal resultere i tre kunstrom, som får hver sin kunstplan. Det nye Skiboli er ett av disse tre kunstrommene.

Dette kunstverket er litt utenom det som pleier å bli levert av Koro. Det er nemlig ikke så vanlig at kunsten tar i bruk et helt hus.

– Her er jo kunstprosjektet et stort område, og det går over lang tid. Koro ønsker først og fremst å engasjere fagmiljøer, men også hele campus. Det var da denne strategien knyttet til kunstrom oppstod.

Fagerland er samtidig tydelig på at hele bygningen ikke fysisk skal flyttes ned til Grensen.

– Selve stålrammen som bærer Skiboli, og som på en måte har rammet inn alle de fine tingene som har skjedd her, er det som er ønsket flyttet. Tanken er at den stålrammen skal bæres ned av studentene, og plasseres på innsiden for å styrke konstruksjonen.

Innflytelse fra Japan

Vi møter arkitekt Alexander Eriksson Furunes utenfor Grensen 12, som skal bli Skibolis nye hjemsted. Han er valgt ut av Koro som kurator for prosjektet. Han mener at Skiboli-komiteén spiller en viktig rolle for at studentene kan sette sitt preg på prosjektet.

– Koro gjennomfører demotering og flytting. Arkitektkollektivet Dot Architect hjelper oss med å sette huset opp igjen. Skiboli-komiteén er også en

KURATOREN: Arkitekt Alexander Eriksson Furunes er hentet inn av Koro for å lede prosjektet. Etter seksten år i Japan tar han med seg en 150 år gammel rivingsteknikk til Trondheim.

viktig samarbeidspartner for oss i dette prosjektet.

Furunes har vært inn og ut av Japan i mer enn seksten år, noe som preger arbeidet hans. Studenter fra både Norge og Japan er med i rivningsprosessen av Grensen 12.

I tillegg har han hentet inn japanske rivningsekspert som bruker en 150 år gammel teknikk for å ta vare på materialene under rivningen.

– Med Utforsk-midler fra Direktoratet for høyere utdanning holder vi på NTNU hvert semester et kurs i Japan, hvor vi jobber i en liten landsby som heter Manazuru.

Furunes forteller at Japan går gjennom et skifte hvor befolkningen eldres, og store bygningsmasser står tomme. Det er mye engasjement og interesse blant unge kunstnere om hva disse tomme bygningene kan brukes til.

– Før jul var vi i Manazuru og jobbet med en tom kjøttbutikk. Produktet ble et forsamlingssted for lokalsamfunnet og vi fikk et lite innblikk i hva et slikt sted kan gjøre etter å ha stått stille en stund.

Grensen har stort potensial

Furunes legger også vekt på at samfunnsutviklingen beveger seg mot at flere bygninger kommer til å stå tomme i tiden fremover, også i Norge. Derfor er det fint at fremtidens arkitekter får en innføring i hvordan tomme bygg kan brukes.

– Norge kommer jo også til å ha en eldrebølge, hvor fraflytning fra rurale områder også står sentralt. Hva man skal

gjøre med tomme bygninger kommer til å bli en viktig problemstilling, så det er viktig å lære hvordan dette kan bli en ressurs for kunst og kultur.

Han beskriver Grensen som et grønt og livlig område med et stort utviklingspotensial.

– Jeg synes jo at Grensen er et fascinerende sted. Det består av mange tomme bygg, samtidig som det også er et koselig lokalmiljø med ressurssterke beboere som det er spennende å få engasjert i prosessen.

For Furunes er en viktig tanke bak det hele at man kan forme sine egne omgivelser og ta en del i å skape byen man bor i. Alt trenger ikke å være planlagt ned til hver planke.

– Husene har så mye historie og er stadig i endring, som betyr at man har hatt muligheten og ressursene til det. Det synes jeg er vakkert.

Mer inkluderende miljø

I forbindelse med flyttingen av Skiboli, ser Johan Bock sitt snitt til å gjøre noen endringer i driften av huset.

Han ønsker å åpne for at det nye Skiboli skal kunne bli et sted for en

bredere gruppe av studenter. Tanken med flytteprosjektet er at det er en liten versjon av hele campussamlingen.

– Skiboli har allerede fått rykte på seg for å være bygget til arkitektur- og designmiljøene, men jeg ser ikke noen grunn til at det skal være sånn.

Bock peker på at campussamlingen blant annet handler om å blande studenter på tvers av fag. Slik han ser det, må det nye Skiboli speile nettopp dette.

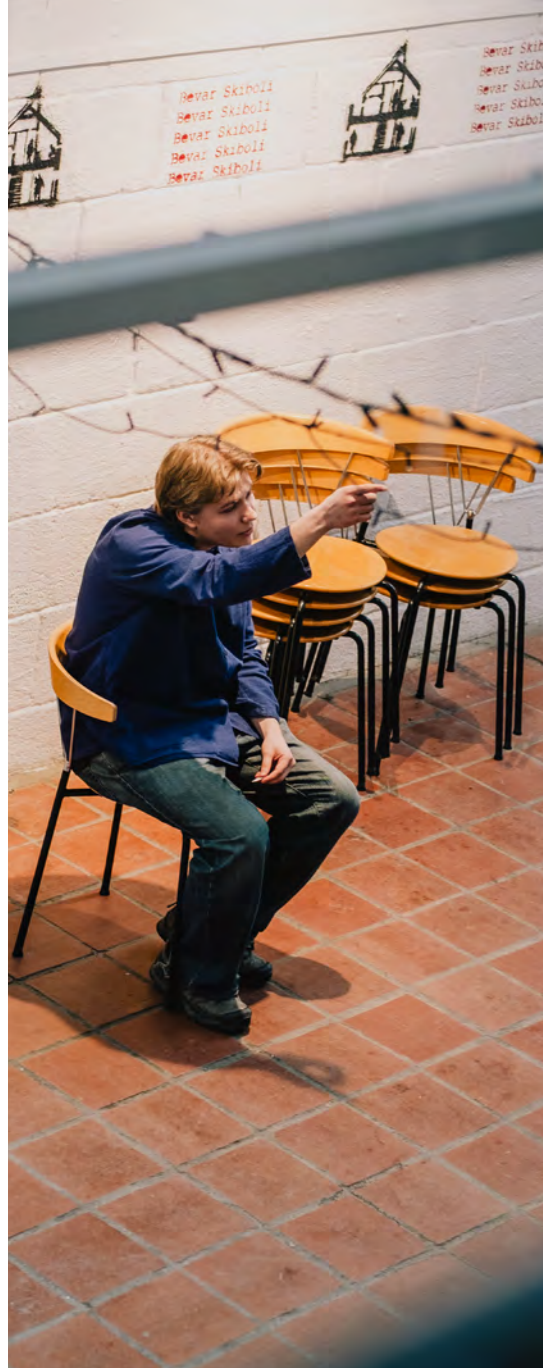
– Det må bli et mer inkluderende midtpunkt, spesielt hvis man forbinder det med resten av Grensen, som dermed kan bli et studentområde.

Skiboli egner seg for femti til hundre personer. Bock forklarer at lokalet ikke er booket hver eneste dag og kveld, så han ser ikke noen grunn til at det ikke kan bli booket av en gjeng med frivillige studenter.

KUNSTROM: I alle statlige byggeprosjekter går en viss andel midler til kunst. Ved campussamlingen blir hele Skiboli til ett av tre kunstrom.

Kritikkverdig at avgjørelser tas bak lukkede dører

Bock hevder at samarbeidet med NTNU ikke alltid går like knirkefritt, og at dette går ut over studentene.

– Selv om NTNU er veldig stolte over at informasjonen om hva som er planlagt for Skiboli blir offentliggjort, så føler studentene at informasjonen ofte kommer etter at beslutninger blitt tatt eller at man ikke får noe kunnskap om når informasjonsmøter skjer.

Bock sier at lukkede møter hvor studentene ikke kan komme med

innspill utgjør en trussel for student/engasjementet.

– Man må bare krysse fingrene for at studentdemokratiet lever, men i realiteten så tror jeg deres rolle er mer rådgivende, og at de blir neglisjert.

Han forteller også at noe av informasjonen som har kommet, har vært feil.

– Flere professorer har fått beskjed om at rivingen skal skje allerede i høst, men det stemmer ikke. Det gjør at hele greien blir vanskelig å forholde seg til. **UD**

ENGASJERT: Arkitekturstudent Johan Bock leder Skiboli-komiteen. Komiteen er et studentinitiativ som jobber for å verne om studentenes interesser i Skiboli.

Mellom førerretet og forelesningssalen

På deltid navigerer NTNU-studenten en atten meter lang leddbuss gjennom Trondheims gater.

Det er 350 sjåførere som kjører buss for ATB i Trondheim. Én av dem har nettopp hatt kybernetikk-forelesning.

– Jeg studerer automatisering og intelligente systemer på NTNU, eller «kyb-bachelor», som vi kaller det.

Når Sebastian Almedia ikke sitter i forelesningssalen, sitter han i førersetet på en av byens busser. I snart to år har han kombinert fulltidsstudier med busskjøring på deltid.

– Jeg så annonsen de hadde i bussene om å bli sjåfør, og så sendte jeg inn en søknad første måneden jeg kom til Trondheim.

Det tok seks måneder før han hørte noe.

– Tide, sjåførselskapet ansatt av ATB, spurte om jeg fortsatt var interessert i jobben og tilbød å dele kostnadene for busslappen.

Etter et internkurs på noen måneder og yrkessjåførutdanningen, Ysk, var han i gang.

– Jeg ringte mamma, og hun sa det er bra å ha en ekstra utdanning for det viser arbeidsgiver at du er gira på å lære.

Jobber solo

Mange studenter jobber deltid bak et kassaapparat eller på en kafé. Sebastian valgte å jobbe bak rattet.

– Jeg er veldig glad i å kjøre bil, og så tenkte jeg at det garantert er en fleksibel jobb.

Sebastian foretrekker å jobbe med folk rundt seg, men har ikke noe imot å være den eneste på vakt.

– Jeg trives godt med å jobbe alene.

Fleksibiliteten ved jobben er noe han kommer tilbake til gjentatte ganger.

– Med rundt 350 sjåførere i systemet er det alltid noen som kan bytte. Det er sykt nice.

Han kan velge mellom dagskift, mellomskift og kveldsskift fra klokken tre til midnatt. I fjor kjørte han mest kvelder.

Skiftene varierer fra fire og en halv til ti timer.

– Jeg legger meg som regel på mellom syv og ni timer.

FØRERSETET: Mellom første forelesning og førerkortet for buss gikk det bare noen måneder. Mellom førersetet og forelesningssalen går det ofte bare noen timer.

På disse timene kjører Sebastian derimot ikke samme rute hver gang.

– Tide liker at vi kjører litt forskjellige ruter, for da blir arbeidsdagen mer spennende. Å kjøre samme om og om igjen blir veldig kjipt.

Veldig godt betalt

Når temaet lønnsnivå kommer opp, er Sebastian tydelig.

– Spesielt som student er det veldig godt betalt.

Lønningssystemet er timebasert, men med fastlønn.

– Jeg velger skift strategisk. For eksempel gir helger førti prosent tillegg og kvelder på hverdager gir tjuéfem prosent. I tillegg kommer bonuser knyttet til enkelte skift.

Sjåførene får også frikort – et reisekort som varer i 365 dager, til en pris på 500 kroner i året.

– Hvis du skulle kjøpt månedskort for et helt år er det jo nesten 7000 kroner. Så det er penger du sparer ved å jobbe som sjåfør i tillegg.

Før fantes det også bonuser for å holde rutetidene, men det ble det slutt på.

– Selskapet merket at sjåførene kjørte mye dårligere og de sluttet med det.

Fra snik til sjåfør

Før han selv ble sjåfør, brukte han kollektivtilbudet i Trondheim, men ikke alltid med billett.

– Jeg kjøpte kanskje billett annenhver måned.

Ifølge Sebastian er sniking mer vanlig enn man tror.

– Studenter gjør det hele tiden.

Som sjåfør har han ingenting med billettsalget å gjøre. Det er vekternes ansvar.

– Sjåførene kan ikke gjøre noe hvis folk ikke har billett. Det er veldig deilig, for da slipper man å ta den kampen.

Forholdet mellom sjåførere og vektere er derimot ikke uten sine historier. Tidligere fikk sjåførene tekstmeldinger når kontrollørene var ute.

– Jeg tror at mange sjåførere sendte meldingene videre på Facebook eller til venner.

Nå dukker vekterne bare opp, også sivilt kledd. I hverdagene har de en liste med ruter de skal dekke, men ikke når eller hvor.

– De er alltid på vakt, selv om folk ikke tror de er det.

Hverdagen bak rattet

Bak rattet hører Sebastian på soul og jazz over bussens høyttalere. Han prøver å holde pulsen nede, men ikke alt ved arbeidshverdagen er like avslappende.

– Det verste jeg vet er folk som sitter med telefon på høyttaler eller i videosamtale.

Passasjerer som sovner er et gjennomgående tema.

– Det hender at sjåførere kjører til endestoppet på siste tur uten å sjekke bussen, kjører inn på depoet og oppdager at det ligger folk bak og sover.

Sebastian har også måttet kaste folk ut av bussen.

– Én gang måtte jeg kaste ut en typisk trønderfyllik som satt og ropte rasistiske ting til medpassasjerer klokken elleve på en søndags morgen.

NTNU-studenten presiserer derimot at de fleste interaksjoner er hyggelige. Sebastian treffer også ofte på folk han kjenner.

– De spør alltid om gratis billett, forteller han og smiler.

Men de mest pratsomme passasjerene er de eldre, mener Sebastian.

– De hyggeligste er oftest de som er seksti pluss og gjerne de som kommer alene.

– Det handler om å være litt hyggelig

I opplæringen lærte Sebastian at poenget med jobben er å få folk dit de skal. Det har han tatt med seg videre.

– Når en fyr med krykker går på bussen og trykker stopp, bruker jeg litt lengre tid på å stoppe bussen og åpne dørene, sånn at han skjønner at jeg tilrettelegger for at han skal komme seg fint ut.

BAK RATTET: Sebastian Almedia har åpnet og lukket dørene et par hundre ganger. Nå kan han nesten gjøre det med lukkede øyne.

Han venter også på folk som løper mot bussen. Å vente lenger én gang per rute, med rundt tretti stopp tåler man, mener han.

– Selv om du har all rett til å kjøre med tanke på timetabellen, så handler det om å være litt hyggelig også.

Ansvar for alle om bord

Bak den lette tonen hos den unge sjåføren ligger det også et tyngre ansvar.

– Som bussjåfør er jeg juridisk ansvarlig for alle som sitter på bussen, og spesielt de yngste.

Bussjåføren har ansvaret for at passasjerer under femten år kommer seg trygt frem.

– Det var skummelt i starten, innrømmer han.

Etter hvert lærte han at de aller fleste barna er vante til å ta bussen på egen hånd.

– De er veldig rutinert og klarer å gjøre tingene sine selv. Mange setter seg ned og tar på seg setebeltet med en gang.

Sebastian presiserer at dersom bussen har belter, er det påbudt å bruke dem, og at du får bot hvis du blir stoppet.

– Men i byen er det ingen busser som blir stoppet.

Ansvaret som sjåfør strekker seg også utover det juridiske. Sebastian beskriver en slags uuttalt plikt – en bevissthet om at folk overlater seg selv til ham når de går om bord.

– Poenget med at jeg er der, er jo for å frakte folk dit de skal. Hvis du med vilje bare lukker dørene og kjører fordi du ikke vil vente, så gjør du en dårlig jobb.

Han kjenner på dette, særlig når han ser eldre folk som så vidt klarer å gå eller foreldre med barnevogn som trenger litt ekstra tid. Da kjører han penere, stopper

DELTID: De fleste studenter velger en jobb bak et kassaapparat. Sebastian valgte en jobb bak rattet.

mer forsiktig og holder dørene åpne litt lengre.

– Du får mye informasjon på veldig kort tid. Når du først begynner å kjøre, er instruksjonen bare sånn: «Her har du en buss, og her har du et skift – kjør». Og så står du der og har aldri gjort det før i livet.

Men med tiden kommer også rytmen. Nå har han kjørt i to år på deltid og har åpnet og lukket dørene et par hundre ganger.

– Jeg kan gjøre det i blindet, timingen er på sekundet. Jeg vet akkurat hvor lang tid passasjerene bruker av og på bussen.

Glatt i svingen

Han nøler ikke på spørsmålet om det verste med jobben.

– Vinteren. Så fort jeg åpner dørene i Prinsens gate, går det ti sekunder, og så er hele bussen kald.

Alle passasjerene har boblejakker, men han sitter oftest i en tynn fleece.

– Noen ganger funker ikke varmeapparatet heller fordi bussene er litt gamle.

Ifølge Sebastian er det én strekning som skiller seg ut: På rute tretten over broen ved St. Olavs og opp bakken i Byåsen.

– Det er svært trange rundkjøringer og veldig glatte veier, og så kjører vi en svært leddbuss med bare drift på én aksling.

Tabu

Når Sebastian nevner jobben for nye folk, får han ofte store øyne tilbake.

– De er litt sånn: «Wow, hva faen?». Det er ikke mange som tenker at dette er en mulighet.

Han har forsøkt å rekruttere flere, og i fjor sto han på stand for Tide under en karrieredag på Frimerket.

– Det er veldig få som kommer bort og snakker med oss. Er det tabu å være bussjåfør, liksom?

Sebastian føler selv på dette innimellom, og noen ganger unngår han å nevne yrket.

– Jeg sier ikke til visse folk at jeg er bussjåfør fordi jeg vet at de ikke kommer til å synes det er så fett.

Samtidig har mye endret seg. Bussjåfør er nå en beskyttet tittel med egne fagforeninger, uniformer og mer ordnede forhold.

– Yrkesskadet

To år bak rattet har endret måten Sebastian opplever å være passasjer.

– Jeg er blitt mye oftere bilsyk enn før. Han planlegger kjøreturen i hodet som om han selv hadde kjørt.

– Men så gjør ikke sjåføren det samme som jeg ville gjort, og da blir jeg dritkvalm.

Om sommeren tar han derfor nesten aldri buss, men tar heller fatt på andre hjul.

– Yrkesskadet, nesten, kan man si.

– Ingen blir fornøyd generelt

Sebastian tror at mye av klagingen mot busstilbudet er uberettiget.

– De har kanskje opplevd tre til fire forsinkelser i løpet av en uke, og så tenker de at det gjelder alle bussene.

Han forteller om en dame som ble rasende fordi hun mente bussen var tjue minutter forsinket. Men på hans skjerm var han bare tre minutter bak skjema.

– Det var nok forrige buss hun skulle hatt, som ikke hadde kommet.

Ifølge bussjåføren er det vanskelig å få ruten helt presist når mennesker er involvert.

– Ingen blir fornøyd generelt, forteller han og trekker på skuldrene.

Edruhelger

Jobben har én bieffekt som kanskje ikke er det første man tenker på: Sjåførene må blåse i alkometer før hvert skift.

– Vi må blåse «rent». Hvis du har promille så mister du jobben og blir anmeldt.

Det betyr at helgene han jobber er alkoholfrie.

– Så hvis du vil være en edru student så er det en veldig passende jobb.

Sebastian anbefaler ofte jobben til andre studenter.

– De fleste tror ikke på meg når jeg sier at det er en mulighet. **UD**

TEKST: Ronja Kanestrøm og Åsne Rudi Berentsen | ILLUSTRASJON: Anders Køhl

- Vurderingsformen på norske universiteter er ikke pedagogisk i det hele tatt

Karakterinflasjon, nådeløse krav og analoge metoder – studenter opplever vilt forskjellig arbeidsmengde på utveksling.

Bernt Oscar Abrahamsen går siste året på master i finansiell økonomi ved NTNU. Forrige semester var han på utveksling hos Technische Universität Berlin i Tyskland. Han syntes at det tyske universitetet var vanskeligere enn NTNU.

– Det var mye mer arbeid enn jeg forventet. Mine to første stryk fikk jeg på utveksling.

Han mener ikke at nivået på pensum nødvendigvis var mye høyere i Tyskland, men heller at vurderingsformene var veldig annerledes.

– I Tyskland vektlegger de i større grad pugging. De testet veldig spesifikke ting, så det var flaks eller uflaks om du kunne det.

I motsetning til heldagseksamenene på NTNU hadde universitetet eksamener som bare varte i én til to timer.

– Dette gjorde at man måtte kunne svare på alt med én gang – uten noe betenkningstid.

Lettere å studere i Norge

Nathan Paucot er fra Frankrike og er på utveksling ved NTNU i Trondheim. Han går tredjeåret på historie.

– Pensumet i Norge er mer fokusert på kritisk tenkning enn pugging av informasjon. Universitetene i Frankrike er mye mer opptatt av at vi skal kunne datoer, tall og rene fakta.

Han forteller videre at både studiet og eksamenene opplevdes mye lettere i Norge enn i hjemlandet.

– I Frankrike bruker jeg rundt 40 til 60 timer på studiet hver uke, mens i Norge bruker jeg bare rundt 15 til 25. Universitetene i Frankrike er nådeløse. De gir deg fire timer på en eksamen det ikke en gang er mulig å fullføre på åtte timer.

TIDSPRESS OG SPESIFIKKE SPØRSMÅL: Bernt opplevde en mer krevende vurderingsform i utlandet. Foto: Privat

ENDREDE STUDIEVANER: Franske Nathan reduserte antall studietimer i uken betraktelig da han kom til Norge på utveksling. Foto: Privat

Mer strukturerte emner i Norge

Ikke alle opplever studiene i det store utlandet som mer krevende. Siri Wikeland studerer datateknologi og er på utveksling i Taiwan. På NTNU har hun erfart at det kan være vanskelig å bare bestå fagene, men det er ikke tilfellet i Taiwan.

– Vi får bare bestått eller ikke bestått på NTNU-vitnemålet uansett hva slags karakter de gir oss her, så jeg holdt meg til minstemål, men fikk likevel A i alt.

Wikeland føler at pensum er like stort som i Norge, men at universitetet ikke tester like grundig om du kan det.

– Den eneste vurderingen i et helt emne kunne være å lese én forskningsartikkel og presentere den foran klassen.

Hun ser fram til å komme tilbake til mer strukturerte fag.

– Her virker det som foreleserne har ganske frie tøyler på hvordan både undervisning og vurdering skal gjennomføres.

Karakterinflasjon

Andreas Ertsgaard tar for tiden et årsstudium i fransk med didaktikk på universitetet i Caen. Dette er et studium ved NTNU som foregår på fransk i Caen. I fjor fullførte han en lektorutdanning i engelsk.

– Som lærer synes jeg helt ærlig at vurderingsformen vi har ved norske universiteter ikke er pedagogisk i det hele tatt.

I 2023 var han på utveksling i USA. Da studerte han ved University of California, Berkeley. Han forteller at han foretrakk den amerikanske vurderingsformen fremfor den norske.

– Vurderingssystemet i USA legger opp til at man må jobbe jevnt over hele semesteret med flere tellende vurderingssituasjoner, i motsetning til i Norge hvor man har én karakter som skal oppsummere hele semesteret.

Likevel understreker Ertsgaard forskjellen i karakterinflasjon i USA og i Norge. Han opplevde at en toppkarakter i USA var lettere å oppnå og derfor ikke følte like mye verdt som i Norge.

– Det virket som at alle andre karakterer enn A var å regne som en dårlig karakter.

Ertsgaard kan videre fortelle at det franske skolesystemet er veldig analogt i forhold til det norske, noe han har opplevd som et lite kultursjokk.

– Absolutt alt er på penn og papir. Jeg har ikke tatt med meg pc en eneste gang i forelesning.

Eksamen står i strid med forelesning

Thomas Totland studerer europastudier med spansk på NTNU i Trondheim. Siden august i fjor har han vært på utveksling på Universidad Carlos III de Madrid.

Han forteller at på utveksling jobber han mindre med skole enn det han ville gjort hjemme i Norge.

– For min del er det fordi karakterene ikke blir overført til NTNU, så det er bare spørsmål om å stå eller ikke.

Han forteller videre at foreleserne verdsetter gruppearbeid, presentasjoner og det å delta i forelesningene på en måte som NTNU ikke gjør.

Men eksamensformen deres mener han står i strid med dette. Alle eksamenene han har tatt har vært i flervalgsformat med femti spørsmål hvor man også får minuspoeng for å velge feil svaralternativ.

– Eksamen er veldig robotisk i motsetning til forelesningene som er mer dynamiske og sosiale.

Forrige semester ble to av Totlands fire emner holdt på spansk og hadde eksamen rett etter juleferien. Da han ikke bestod dem, måtte han ta dem opp igjen i sommerferien.

– Det var vanskelig å være hjemme på juleferie, for så å komme rett tilbake til eksamen. Jeg sa at jeg skulle jobbe i juleferien, men det gjorde jeg jo ikke. Det er derfor jeg kun har valgt ett spansk fag dette semesteret.

– En universitetsutdanning er stort sett en universitetsutdanning

Håkon Gravem Isaksen er studieveileder ved Institutt for historiske fag og har ansvar for europastudieprogrammer. Han forteller at de bruker mye tid på å gjøre studenten forberedt på hva som forventes på utveksling.

– Det er andre akademiske kulturer og måter å være student på. Arbeidsmengden og hvordan undervisningen er strukturert kan være forskjellig fra hva man er vant med her i Norge.

Han forteller at emner kan være strukturert annerledes når det kommer til studiepoeng.

– For eksempel kan det være slik at studenter må ta flere mindre fag for å oppnå 30 studiepoeng per semester.

Likevel understreker han at det faglige nivået i EU- og EØS-land er standardisert og at det derfor vil være forholdsvis likt som i Norge.

– En universitetsutdanning er stort sett en universitetsutdanning. Det er ikke nødvendigvis det faglige nivået som gir utslag på karakterene. Det er kanskje heller at universiteter drives på forskjellige måter, med andre strukturer.

Han forteller også at NTNU bare bryr seg om karakteren er bestått eller ikke.

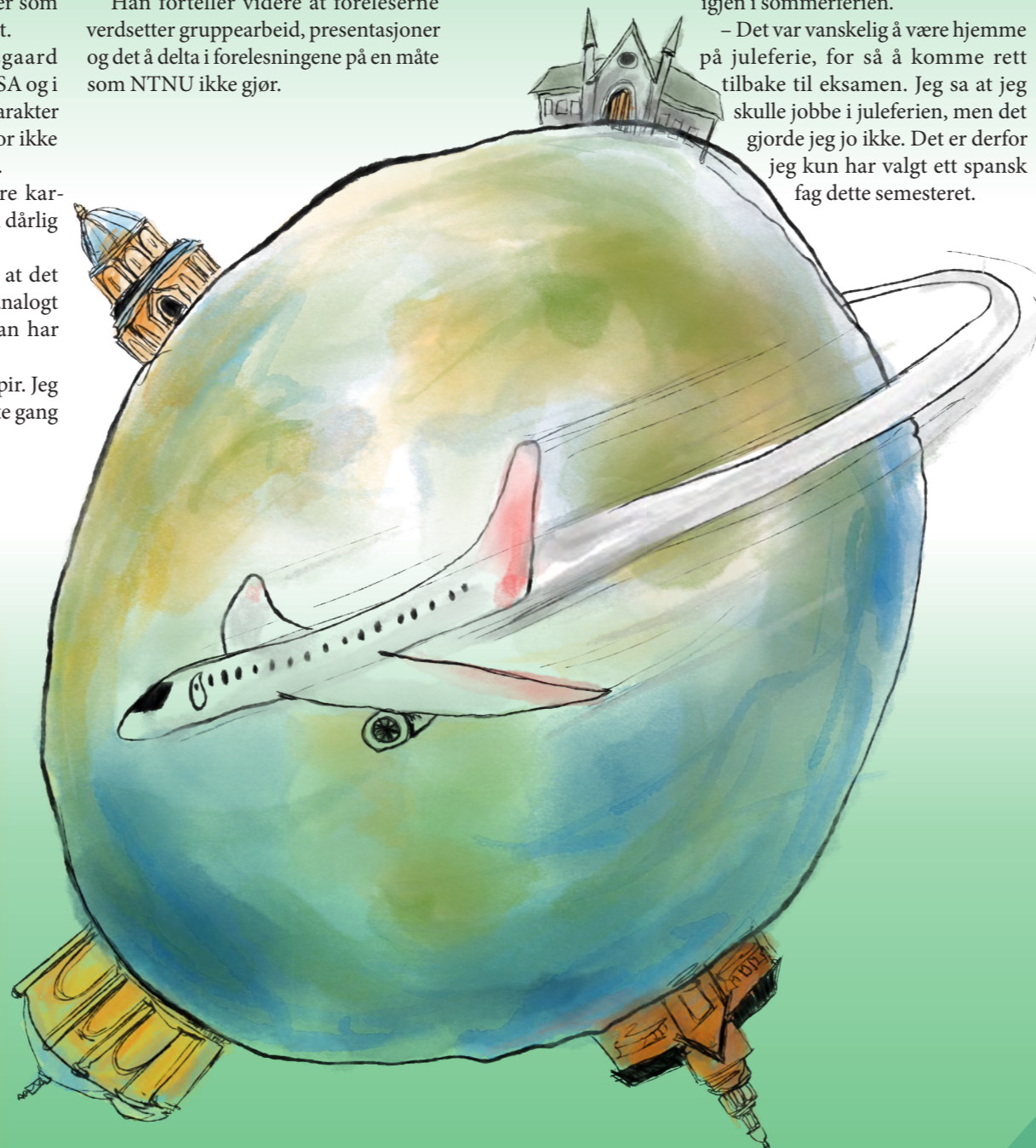
– Vi som høyere utdanningsinstitusjon utsteder vitnemål for våre grader, så vi registrer emnekoder og emnenavn og at man har bestått faget, men vi registrer ikke karakteren på vitnemålet man får ved NTNU. **UD**

STRØK: Thomas strøk i to fag da han var på utveksling i Spania. Foto: Privat

STANDARDISERT: Det faglige nivået i EU- og EØS-land er standardisert, forteller studieveileder Håkon Gravem Isaksen. Foto: NTNU

FORELESERENS VALG: Når foreleserne får bestemme vurderingsform selv kan det bli lettere å oppnå gode karakterer, opplever Siri. Foto: Privat

ANALOGT: Andreas' studium i Frankrike foregår utelukkende på penn og papir. Foto: Privat

Kommentar:

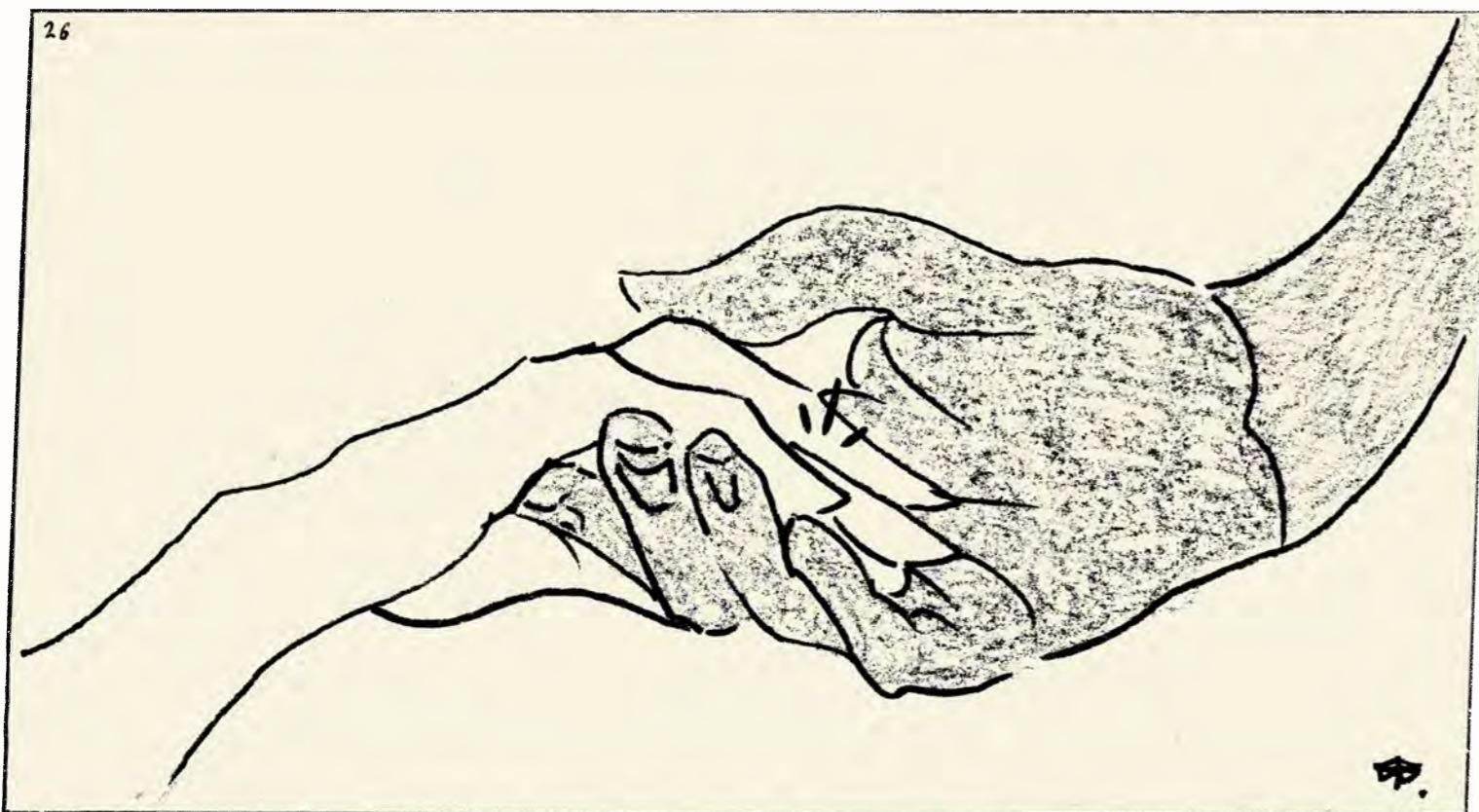
Utvekslingsvett: Fristelser og fallgruver i Zambia

Kultursjokk er du garantert når du drar på utveksling, men etter en tur i Zambia lærte jeg noen forholdsregler som kan hjelpe med å dempe støtet.

ESTER WENNEMO
SANDBEKKEN
Journalist i
Under Dusken

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

I den katolske tradisjonen står de syv dødssynder som hovmod, grådighet, utukt, misunnelse, fråtseri, vrede og dovenskap. Som en reiseglad og noe naiv student må man ha tungen rett i munnen, for med store eventyr kommer tilsvarende store fallgruver. For at du skal cruise på bølgene de lokale surfer på, gjelder det å unngå tilreisendes syv dødssynder i Zambia.

Vann er livsviktig, men her er springvann dødsfarlig. Har du hørt om tarminfeksjonen kolera? Skulle man rammes er man prisgitt en do, og helst en med god ventilasjon. Sykdommen smitter gjennom vann og trenger ikke stå på listen av turens kulinariske opplevelser. Klimaangsten må kastes på dør når man er i Zambia, fordi forbruket av éliters plastflasker skyter i været. Dårlig samvittighet eller tre døgn på ramma blir fort et lett valg.

Konseptet å ha en kjæreste som man ikke er gift med viser seg å ha stoppet ved Zambias landegrenser. Det blir som kaffe: Noen foretrekker den varm, andre kald, men ingen velger lunken kaffe. Er fingeren uten ring, er du herved døpt singel. Ønsker du å unngå en preken må kjæresten fra nå av degraderes til venn, i hvert fall i rurale områder.

Troen på hekser er utbredt i Zambia. Å kalle hekseri overtro kan gi sterke reaksjoner. Det å si høyt at man ikke tror på hekser er akkurat det en heks ville sagt. Men ta det med ro; det er høyst uvanlig å brenne hekser her til lands. I noen av Zambias mest landleige områder kan det likevel, i noen tilfeller, forekomme steining av hekser. Det kan med andre ord være lurt å unngå mistenkelig oppførsel. La alt av spisse sko, svarte kjoler og knegete latter bli igjen hjemme.

Mellommenneskelig respekt vises i handling, men også klestøy. Da blir shortsene fort for kort i møte med de rurale lokale. Diskusjonen om det er pupper eller rumpe som fanger blikket best, taper seg i Zambia. Her nede finnes det lite som er så appellerende

som et flott sett kneskåler. Det å møte opp med en kjole som er like lang som gjennomsnittskjolen funnet på Solsiden en søndagsmorgen blir tidenes nybegynnerfeil.

Du er ikke på ekskursjon, så her er det bare å brette opp ermene og delta. De lokale forventer at du er her for å dra en del av lasset, og at du kan alt fra før av. Enten det dreier seg om å holde tale i begravelse eller drepe en høne: Alle skal bidra. Ikke vær en tilbakeholdende nordmann som både er privilegert og pysete. Det er enda godt vi har noen barmhjertige zambiere som forbarmer seg over stakkars skandinavere med behov for følelse av bidrag og mening.

Det zambiske folkets naturlige vennlighet og gavmildhet har en streng fremtoning. Å være mett er relativt, så ikke ta magen på alvor og forsyn deg heller en ekstra gang eller to. Tilværelsen er lun og god under vingen til matmor når den største bekymringen er å klare å karre seg på beina etter måltidet. For å nyte nasjonalretten «nshima» med alle sesongens deilige grønnsaker må bestikket legges bort og antibac-en dras frem. Når vil muligheten by seg igjen? Tør å dyppe tærne nedi andre samfunnsstrukturer enn vår vante vestlige verden. Tør å se lengre enn til Australia.

Utveksling er en mulighet for å få kultur intravenøst. Det anbefales på det sterkeste, spesielt mens man enda bysses i søvn av Lånekassen. Dette innebærer egentlig skolearbeid, men det er fort gjort å bli høy på livet og lav på lesing. Selvsagt finner man tid til å jobbe, men om det er med skole eller bikiniskillet kan variere. Vær også bevisst hva du tar med deg tilbake etter hjemkomst. Enda en fallgruve viser seg som å komme hjem med en innbilt ny nasjonalitet og personlighet. Hold deg i skinnet uansett hvor fristende det er å hilse på romkameratene på det zambiske lokal-språket om morgenen.

Dette er en ytring. Innholdet i teksten uttrykker skribentens mening.

Sekstiåtteraktivist om studentene:

– Dette er fascismen i anmarsj

TEKST: Marte Byklum-Ronæss
FOTO: Tiril Sofie Røstad
ILLUSTRASJON: Anders Køhl

Trondheims gater kryr av studenter, men de ser ikke ut til å «ta til gatene», slik de gjorde en gang i tiden.

En solfylt lørdag formiddag står en gate-musikant med en kassegitar i Nordre gate. Han synger Bob Dylans ikoniske «The Times They Are A-Changin'», en låt som for mange er selve symbolet på sekstitallets politiske engasjement.

Rundt musikeren står en gjeng maskert som mus, aper, ugler og øgler, med plakater i hendene og palestinasjerf rundt halsen. I dag leder den 76 år gamle aktivisten Berit Rusten flokken rundt i Trondheims gater.

– Vi bruker masker for å åpne sinnen til de forbigående. Dyr bryter opp hverdagsbildet, og det er jo litt humor.

Stuntene er et samarbeid mellom ulike interesseorganisasjoner, som i dag ønsker å skape bevissthet rundt amerikanske militærbaseer i Norge.

Alltid vært aktivist

Sauemasken Rusten er ikledd står i stil med det hvite bølgete håret hennes, men i kontrast til hennes opprørske vesen.

Dette er nemlig ikke det første stuntet den livslange aktivisten utfører i Trondheims gater. Hun tar blant annet noe av æren for et trafikkfritt Trondheim torg.

– Tidlig på 2000-tallet hadde vi et stunt med eget politikorps som stoppet trafikken på torget, mens vi inviterte til piknik og spilte fuglesang over høyttaler. Rusten er ikke fremmed for å blande humor og aktivisme.

– Folk syntes at det var artig, og grunnet de store oppslagene i avisen måtte bystyret gjøre noe med trafikken.

Aktivismens fall

I 1968 var Rusten ung og bidro i en bevegelse som var preget av protester, nye idéer og store endringer. Hun var en såkalt «sekstiåtter».

– Vi tenkte at hvis vi forstyrrer den etablerte tankevirksomheten, så ville folk høre og bli med på det. Vi var veldig optimistiske.

Selv om Rusten presiserer at det alltid har vært individuelle forskjeller, merker hun likevel en samfunnstrend.

– På syttitallet hadde vi en felles ideologi hvor vi ønsket oss et annet samfunn. Nå er det kanskje heller enkelt-individer som engasjerer seg.

Rusten forteller at det var mye aktivisme blant studentene da hun studerte i Trondheim. I dag er historien en annen.

– Til tross for at vi er i en alvorlig situasjon med risiko for verdenskrig er det ingen unge som tydelig profilerer engasjement for fred i våre dager. De er jo mer opptatte av ... jeg vet da faen hva. Hemningsløs cavadrikking på Solsiden på søndager, kanskje?

Hun tror ikke at samfunnet dyrker fellesskaps- og solidaritetstanker, slik det gjorde før. Rusten gir skolen og foreldrene skylden for en individualistisk tankegang.

– Velferdssamfunnet trues av en ekstrem individualisme. Unge tror at det er overlevelse å drive med business og å ha spisse albuer, men vi lever jo i et samfunn som er bygd på at fellesskapet skal ha det bra.

Rusten selv har alltid satt fellesskapet høyt.

– I aktivismen ligger den delen av demokratiet som ellers ikke har en stemme. Man må aksjonere for å løfte frem andre sannheter.

Studentene skuffer

Mens Rusten i sin ungdom prøvde å påvirke de eldre generasjonene, har hun i sine eldre dager prøvd å påvirke ungdommen.

– Studenter for Palestina inviterte til markering utenfor Scandic Lerkendal en gang Kongsberg gruppen skulle ha bankett for studenter.

Aksjonistene hadde lagt avrevne kroppsdeler i gips på trappen foran inngangen.

– Det var tusen studenter i mørke selskapsklær, mange av dem var fulle, og alle bare trampet over lemmene. Vi demonstrerte høylytt, men vi var som usynlige for dem.

Hun forteller om de ubehagelige assosiasjonene og tankene hun hadde den kvelden.

– Dette er fascismen i anmarsj. Det er massene som ikke stiller spørsmål og

som bare godtar for å få litt «kred» hos pengemakten.

Hun hadde forventet mer av studentene.

– Folk i krigssoner er glade hvis de finner igjen en arm, en fot eller et hode av sine kjære. Jeg trodde at studentene hadde såpass innlevelsesevne at de så parallellen med det, men nei.

Ifølge Rusten ville en slik bankett aldri funnet sted da hun var ung.

– Det foregår et folkemord rett foran trynet vårt, og våpen fra Kongsberg brukes indirekte via USA til dette. På sytti-åttitallet hadde det aldri i verden vært mulig å gjennomføre en slik bankett.

Ikke min kamp å ta

– Jeg har ikke noe jeg aktivt går ut døren for å ytre. Jeg tror det skal mye til for at jeg skal delta i en demonstrasjon, sier maskiningeniørstudent Borge Garman Roti.

Han presiserer at det skjer mye forferdelig i verden, men mener det skal mer til for å mobilisere ham.

– Det kan jo høres litt sykt ut, men det er ikke min kamp å ta. Tar man opp kampen for alt som skjer i verden, så har man ikke tid til å gjøre noe annet.

Studenten er ikke nødvendigvis redd for å ytre seg, men heller for å velge side uten å være opplyst nok om saken.

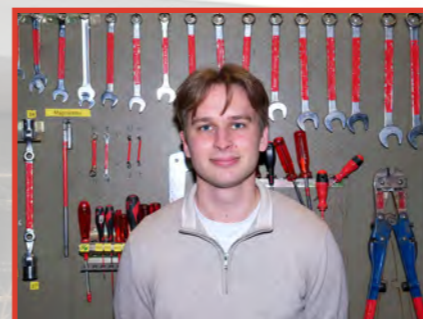
– Jeg er livredd for å handle på feil premiss og ta feil. Særlig Israel-Palestina-konflikten er ekstremt uoversiktlig og komplisert.

Hverdagsaktivisme

Historiker Thomas Brandt har jobbet med studenthistorie, og tror at flere enn før kan kjenne seg igjen i det maskiningeniørstudenten føler.

– Det er mange flere ting å ta stilling til enn før, så det er vanskeligere å bare lage en parole og gå ut i gata. Det er så mye tvil om hva som egentlig er det riktige.

Han knytter utviklingen til den store informasjonsmengden vi lever med i dagens samfunn.

IKKE AKTIVIST: Maskiningeniørstudent Borge Garman Roti tror at det skal mye til for at han skal «ta til gatene». Foto: Isabelle Marty Bye

HVERDAGSAKTIVISME: Historiker Thomas Brandt tror politisk engasjement i dag uttrykkes på mer uformelt vis enn på sekstitallet. Foto: Isabelle Marty Bye

MAKTESLØS: Sosiologene Oddveig Storstad og Kjersti Eggen Dahl tror at mange unge i dag føler på politisk maktesløshet. Foto: Isabelle Marty Bye

– Det er veldig mange ulike informasjonskanaler og synspunkter på hva som regnes som kunnskap og hva som er sant.

Brandt forteller at tilbake på sekstitallet var tonen en annen.

– Demonstrasjonstog og sterke budskap ute i gatene var en viktig del av det politiske engasjementet, sier historikeren.

Selv om han presiserer at engasjementet ikke nødvendigvis har blitt mindre, tror han det har endret form.

– Politisk engasjement har blitt mer integrert i hverdagslivet. Det går mer på etiske valg i hverdagen og diskusjoner i uformelle forum.

Lenket seg fast til bygninger

Sosiologene Oddveig Storstad og Kjersti Eggen Dahl har forsket på politisk engasjement blant unge. I likhet med Brandt har også de observert at dagens engasjement går mer mot individuelle livsstilsvalg enn aktive kollektive handlinger.

– Engasjement er et uttrykk for hvem du er og valgene du tar sier noe om verdiene dine, sier Dahl.

Hun knytter endringen opp mot en lav tro på politisk påvirkning.

– Det er fort å oppleve at man er en liten brikke i et stort system. Man føler at den eneste påvirkningskraften man har er gjennom de individuelle valgene.

Forskere snakker om at de yngre generasjonene lider av en såkalt «imagination crisis», ifølge Storstad.

– Unge greier ikke forestille seg at det kan gjøres noe med verdensproblemen.

Kontrasten til 68-generasjonen blir påfallende.

– De gjorde jo nærmest ikke annet enn studentopprør, og lenket seg fast til bygninger og demonstrerte. De skulle jo endre verden. Der var det ikke noen forestilling om at verden ikke kunne endres.

Individet i sentrum

En annen årsak til manglende ungt engasjement kan være innføringen av ny teknologi, tror Dahl.

– Sosiale medier er ikke konstruert slik at det er rom for nyanser og debatt med ulike perspektiver. Når det er den kulturen du eksponeres mest for, så er det nok vanskeligere å engasjere seg på andre arenaer.

OPTIMISTISKE: Abirami Chandrakumar og Magnus de Besche fra Studenter for Palestina tror at mange unge i dag ønsker å bidra til samfunnsendring.

Storstad trekker også frem individualisering som et kjennetegn på vår tid.

– Før var alt sentrert rundt fellesskapet, lokalsamfunnet og nasjonen. Nå er individet i sentrum.

I samtale med lærere får de høre at dette har påvirket det politiske engasjementet til unge.

– Det er ikke like stor interesse for å engasjere seg på vegne av andre enn seg selv, altså fellesskapet. Unge i dag har vokst opp i et mer individualistisk samfunn, så det er naturlig for dem å tenke sånn.

Unge, optimistiske aktivister

Abirami Chandrakumar er nylig ferdig med en bachelorgrad i psykologi og Magnus de Besche tar en master i folkehelse. De er begge i styret til Studenter for Palestina: Chandrakumar som arrangementskomitéleder og de Besche som aksjonskomitéleder.

– Jeg tror at veldig mange er villige til å gjøre noe, men at det må fasiliteres, sier de Besche om studentene i Trondheim.

Han opplever at mange ønsker å støtte Palestina, men at de synes at det er skummelt.

– De føler at de må kunne svare på alle spørsmål, men sånn er det ikke. Hvis du møter opp på demonstrasjon, men ikke har alle svarene, så kan du be dem henvende seg til ham uten fortenner, sier han og gliser så tomrommet i tannrekken synes.

STERKE SAMMEN: Magnus de Besche fra Studenter for Palestina tror det å møte andre er viktig for politisk aktivisme.

SEKSTIÅTTER: Aktivist Berit Rusten savner tiden da politisk aktivisme var utbredt.

SKILLER SEG UT: I dag har aktivister i Nordre gate et noe uvanlig animalsk uttrykk.

Sterkere sammen

de Besche tror at det å sitte alene og følge med på verdenssituasjonen kan gjøre at man føler seg overveldet og maktesløs.

– Det er mye lettere å takle følelsene når man kan snakke om hvor forferdelig det er og dele opplevelsen med andre. De kan støtte deg i det du føler, inspirere deg og hjelpe deg å organisere handling.

Også Chandrakumar tror det å møte andre fysisk gjør politisk engasjement mer givende.

– Det er jo ofte de sosiale relasjonene som gjør at man føler seg styrket i å gjøre arbeidet i det lange løp. At man er med på noe større som gjør en forskjell. Som individ kan det derimot føles som om man har lite påvirkning.

Chandrakumar er tamiler og vet selv hva det vil si å føle seg maktesløs.

– Jeg var bare åtte år da folkemordet på tamilere i Sri Lanka nådde sitt verste. Men det var ingen som visste om det eller nok informasjon om hva man kunne gjøre med det. Det føltes som om man prøvde å formidle det som skjedde til hele verden.

I dag er Palestina hjertesaken hennes, og hun føler på større påvirkningskraft.

– Det er mange rundt om i hele verden som er engasjerte i saken, og det er så mange aktører som vi har direkte innvirkning på, så det føles mulig å skape endring.

de Besche ser at selskaper investerer mye i studentene på NTNU gjennom stander og bedriftspresentasjoner.

– Studentene er en viktig ressurs for dem, og hvis du er en viktig ressurs, så har du makt. Det er stor mulighet til å påvirke der, hvis vi organiserer oss godt.

Han tror mange undervurderer hvor mye studenter kan få til.

– Studentbevegelser har alltid stått foran i mange politiske saker, og fått gjennom reell endring. Jeg tror vi må forstå at vi studenter har utrolig stor påvirkningskraft. **UD**

INNBLIKK I BYENS STØRSTE RIVALISERING

Lørdagskomiteen og Klubbstyret viste seg fra sin verste side i anledning den tradisjonsrike fotballkampen.

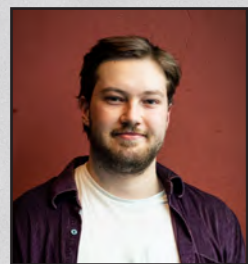
TEKST: Mathea Alten-Ronæss | FOTO: Grigore Cazacu

Hvert semester avholdes det en fotballkamp mellom Lørdagskomiteen (LØK) og Klubbstyret (KLST), to arrangerende gjenger på Samfundet. Kampen startet imidlertid lenge før avspark.

På Samfundet samles gjengene til hvert sitt vorskamp for å gire seg opp til kampstart. Her går det i øl, lagånd og ansiktsmaling. Fargene markerer tydelig lagene: LØK i svart, KLST i rødt. Stemningen er spent, og rivaliseringen tydelig.

Konkurransse og kameratskap

Edgar Aksel Tandberg, som tidligere har vært aktiv i Lørdagskomiteen, har tatt del i tradisjonen siden høsten 2019.

TRADISJON: Edgar Aksel Tandberg, pangsjonist i Lørdagskomiteen, har tatt del i denne tradisjonen siden høsten 2019, både som spiller og trener. Foto: foto.samfundet.no

SMISK FOR HARDE LIVET: Dommertrioen Mikkel Moltu, Sofia Rui Lindheim og Henrik Brandtun har heldigvis en mindre stressende tilværelse enn andre fotballdommere.

– Jeg synes kampen er viktig for samholdet i gjengen, og vorset før er av stor betydning, sier han.

Tandberg forteller om en rekke kamper og en tradisjon preget av både konkurranse og kameratskap.

– Jeg har spilt halvparten av gangene og vært trener resten. Jeg har vært med på å tape to kamper og vinne ti, sier Tandberg.

Gode odds for LØK altså, men det har blitt jevnere de siste årene, forteller han.

– De siste årene har det blitt avgjort på straffekonk ved to anledninger, hvor vi har vunnet én og KLST har vunnet én.

En slående éntre

Fra Samfundet går turen videre til Duedalen, en bane som på mirakuløst vis alltid er ledig når kampen skal spilles.

Ved ankomst møtes spillerne, tidligere medlemmer og tilfældige tilskuere. En tidligere LØK-pang på joggetur stopper opp for å følge med, mens en eldre dame uttrykker bekymring for åpne flammer fra supporterne.

Det er likevel Klubbstyrets entré som virkelig setter prikken over i-en.

Løpende mot fotballbanen stormer de rødkledde inn, med røde fargebomber og en soundboks som dunderer løs på en sang med ett eneste ord: «Klubbstyret». Stemningen bobler av jubel og latter, ispedd et snev av irritasjon fra de svartkledde.

Sigg i én hånd, øl i den andre – og ballen mellom beina

Selve kampen spilles som syverfotball, 25 minutter per omgang. Intensiteten er høy både på og utenfor banen.

En spiller i pølsedrakt, konstant en øl i hånden og nasking av motstandernes drikke setter sitt preg på kampen.

Smisking med dommerne foregår kontinuerlig, og sigarettpakker går fra hånd til hånd.

Ingen «ut med dommeren, inn med kua» her

Dommertrioen bestående av Mikkel Moltu, Sofia Rui Lindheim og Henrik Brandtun holder styr på kampen, så godt det lar seg gjøre.

For det er ikke bare spillerne som skal drikke, men også dommerne. Og det skjer på spillernes smiskende regning.

Tradisjon tro er de inviterte dommerne fra de tekniske gjengene Forsterkerkomiteen og Regi.

– Det er gøy å bli bedre kjent med folk man ikke snakker så mye med til vanlig, forteller Lindheim.

Det å gjøre det til en tradisjon å smiske med dommerne er en genistrek. Da vil det aldri være et problem å få inn frivillige.

– Jeg klager jo ikke på opplegget, forteller Lindheim, mens hun står der med tre øl i hendene.

– Vi vinner 8-1 hvert år

Midt i kampen er selvtilliten fortsatt på topp hos Klubbstyret.

Trener for Klubbstyret, Oskar Lindh, er tydelig på ambisjonene.

– Målet vårt er å ha det gøy, men også å vinne.

Han kommer også med den velkjente påstanden:

– Vi vinner 8-1 hvert år.

Dette har etter hvert blitt en fast del av tradisjonen rundt kampen. Hvor uttrykket egentlig stammer fra, er litt uklart, men én historie går igjen.

Da studentavisen Under Dusken en gang dekket kampen, skal de kun ha spurt Klubbstyret om resultatet. Svaret de fikk, var at KLST vant 8-1, noe som etter alt å dømme ikke stemte.

Siden den gang har resultatet levd videre som en intern sannhet for den rødkledde gjengen.

– Vi er den bedre gjengen, vi har alltid vært det, også i kveld, fortsetter Lindh.

– To kamper samtidig

Når støvet har lagt seg og kampen er ferdigspilt, møter vi Lørdagskomiteens hovedtrener Sebastian Kemp-Jacobsen og assistenttrener Marius Borch.

– Jeg kunne ikke bedt om mer av min komité, sier Kemp-Jacobsen.

Kemp-Jacobsen forteller at det var noe vanskelig å holde konsentrasjonen kun på fotballen. Han måtte skru på et ekstra gir av konsentrasjon.

– Heldigvis er det ganske lett å følge med på så vakker fotball som den vi spilte.

Borch peker på at kampen handler om mer enn bare det som skjer på banen. Han takker supporterne for innsatsen de gjorde utenfor banen.

– Det er to kamper som skjer samtidig – én på banen og én utenfor.

Rivaliseringen mellom gjengene er tydelig, og Kemp-Jacobsen legger ikke skjul på hva han mener om motstanderen.

– Det er en grunn til at man sier at LØK har flere lag, og at Kukkstyret bare er et styre med masse kukker.

Likevel mykner tonen raskt.

– Dette er en gammel og en veldig fin tradisjon. Jeg personlig er glad i de rødkledde, og jeg tipper de rødkledde også er glad i de svartkledde, sier Kemp-Jacobsen.

Borch legger til:

– Vi er venner først, og fiender som nummer to.

«Bryte brød»

Når sluttsignalet går, er det liten tvil om hva som er fasiten for denne gang. Ryktene om at Klubbstyret vinner 8-1 kan legges døde – i hvert fall for nå.

Resultatet går i favør av Lørdagskomiteen, som vinner 4-1.

Selv om rivaliseringen er intens før og under kampen, er stemningen en helt annen etterpå.

– Man er skikkelig fiender før kampen, og så er man venner etterpå, sier Tandberg.

Tradisjonen tro møtes lagene etter kampen for å «bryte brød», i form av øl.

UD

SELVTILLIT: Treneren for Klubbstyret, Oskar Lindh, trekker frem at det at Klubbstyret vinner er en stor del av tradisjonen.

VAKKER FOTBALL: Trenerne Sebastian Kemp-Jacobsen og Marius Borch er svært fornøyde med innsatsen til laget sitt.

FYR OG FLAMME: Bålforbudet er vel ikke gyldig fra samme dag den inntreffer? I så fall er gjengene i fare for en fin bot.

Bli en nasjonalhelt på 17. mai

Det er ikke bare sjampanje som imponerer på 17. mai-frokosten. Her er rettene som imponerer.

TEKST: Fokusseksjonen | FOTO: Johanne Stokland

Hver eneste 17. mai samles unge og gamle over hele landet for å drikke ukloke mengder bobler og spise utvannet eggerøre klokken 09:00. Vel, det må ikke være sånn. Her har vi samlet noen oppskrifter som garantert vil slå an nå som nasjonaldagen nærmer seg. Noen er helt nye retter, mens andre er en vri på de gamle gode klassikerne. Gratulerer med dagen!

Krustader med brie og honning

Dette trenger du:

- 12 krustader
- 100 gram brie
- Honning
- Rosmarin

Slik gjør du:

1. Skjær brie i terninger og legg en bit i hver krustad.
2. Dryss over honning og rosmarin.
3. Stek i ovnen på 200 grader i omtrent fem minutter. De er ferdige når osten har smeltet.

Honningstekt halloumi

Dette trenger du:

- 1 halloumi-ost (225 – 250 gram)
- 1 ts sesamfrø
- 1,5 ss extra virgin olivenolje
- ca 2 ss honning (flytende)
- ½ sitron

Slik gjør du:

1. Tørk halloumi-osten med et rent kjøkkenhåndkle. Del osten i skiver på cirka 1 centimeter tykkelse.
2. Rist sesamfrøene i en panne til de blir gylne. Dette kan ta kort tid, så pass på! Sett frøene til side.
3. Ha olje på pannen. Stek skivene med halloumi i rundt 3-4 minutter på hver side, eller til de får en fin stekeskorpe.
4. Hell honning over osten og stek til honningen bobler.
5. Skvis over sitrønsaft om ønskelig for en god kombinasjon av den søte honningen og den syrlige sitrønsaften.
6. Dryss over frøene. Retten serveres varm.

Ramenrøre

Dette trenger du:

- 1 krydderpakke fra hurtigramen
- 2-3 ss smør
- 6 egg
- Tre vårløk
- Sesamfrø

Slik gjør du:

1. Kakk egg i en bolle og krydre med salt og pepper. Rør godt.
2. Finhakk vårløken. Separerer de hvite og grønne delene.
3. Smelt smør i pannen og stek krydderpakken i rundt 30 sekunder.
4. Ha så vårløken i pannen og stek i rundt to minutter.
5. Sett så platen på middels varme og ha egg i pannen.
6. Rør sakte med en stekespatte til eggene har ønsket konsistens.
7. Topp så med sesamfrø.

Krustader med skagenrøre

Dette trenger du:

- 12 krustader
- 400 gram reker
- ½ rødlok
- 2 spiseskjeer majones
- 6 spiseskjeer creme fraiche
- 2 spiseskjeer rød rogn
- Frisk dill
- Sitron

Slik gjør du:

1. Finhakk rødlok og dill.
2. Bland sammen reker, rødlok, majones, creme fraiche og rogn.
3. Smak til med ønsket mengde dill, sitron, salt og pepper.
4. Ta en slant av blandingen oppi krustaden.
5. Pynt med rogn og dill.

Lakse-quesadillas

Dette trenger du:

- 1 pakke røkt laks
- 4 potetlomper, ev. tortillas
- 400 gram kremost
- Ruccola
- 100 gram revet ost

Slik gjør du:

1. Legg revet ost og røkt laks på den ene halvparten av en lompe. Brett den andre halvparten over.
2. Stek så lompen på høy varme i en panne med rikelig med olje til gyllen.
3. Skru så ned varmen og snu. Stek til osten har smeltet og den andre siden er gyllen.
4. La quesadillaen kjøle seg i rundt fem minutter før du smører på med kremost, og topp med ruccola.

Salt pavlova

Dette trenger du:

- 1 hel focaccia, helst hjemmelaget
- 800 gram kremost
- En kvast dill
- En kvast gressløk
- Røkt laks
- 1-2 rødlok
- 1-2 avocado

Slik gjør du:

1. Finhakk dill og gressløk og ha i en bolle med kremosten. Bland godt.
2. Smør blandingen over focaccia-en til hele brødet er dekket.
3. Topp så med røkelaks, skivet rødlok og avokado i terninger.
4. Topp eventuelt med andre toppinger. Her er det bare å mate på!

Grønne egg

Dette trenger du:

- 6 egg
- 3-4 ss pesto
- 2-3 ss smør
- 100 gram cheddarost

Slik gjør du:

1. Kakk egg i en bolle og ha pestoen i samme bolle. Rør godt.
2. Smelt smør på middels varme og ha egget i pannen.
3. Rør rolig frem til egget nesten har ønsket konsistens, men fortsatt er litt vått.
4. Topp egget med cheddaren, skru av varmen og la stå i rundt fem minutter.

RØDT KORT OG GULLBALL

TEKST: Kristoffer Ramsøy Fredriksen | ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

RØDT KORT

Det som er fascinerende med Norges fotballforbund er at de ikke presterer å planlegge noe. De vet verken hvor mye VM koster, eller hvordan det kommer til å påvirke Eliteserien.

Sistnevnte har de først innsett nå, når det muligens kommer til å bli et problem. Håpte de rett og slett at Norge enten ikke kom til VM, eller at hjemlige spillere var for dårlige til å dra til VM?

Det føles som en forelder som kjøper en kake til poden som skal ta oppkjøring hvor det, i stedet for en gratulasjon, står: «Lykke til neste gang».

At Bodø/Glimt gikk langt i Champions League er vel og bra, men når NFF bryter ryggen for å tilrettelegge for dem, skaper de nå et ellevilt problem for seg selv.

Om Norge kommer til kvartfinale i VM, vil nemlig ikke serien være ferdig før etter tredje søndag i advent. Da blir det ganske glissent på stadionene i Eliteserien.

Når Ullevaal-matten så ut som det gjorde i mars, vil jeg ikke engang begynne å tenke på hvor elendig den er når kvalikkampen, som bestemmer hvem som får være i Eliteserien, spilles 16. desember.

Dette er igjen fordi Bodø/Glimt potensielt mister et par-tre spillere til Norges VM-tropp, noe som selvsagt er uheldig for dem. Men med enorm suksess i fem-seks år på rad burde det være mulig å svelge et par kamper uten Patrick Berg uten å kollapse helt.

Derfor synes jeg at det er rett og rimelig at NFF får dette røde kortet. For om de bare hadde hatt planleggingssevne, rygggrad og en snev av sunn fornuft, ville jeg kunne brukt advent på å vente på julenissen, og ikke en VAR-avgjørelse.

GULLBALL

Alle med en forståelse for fysikk vet to ting: Et menneske kan ikke løpe et maraton på under to timer, og en humle kan ikke fly. Men humlen bryr seg ikke om hva menneskene mener, og det gjør ikke kenyaneren Sebastian Sawe heller.

Én time og femtini minutter brukte han på distansen som drepte stakkars Feidippides for snart to og et halvt tusen år siden, i år 490 før Kristus. Han brukte, om vi skal stole på Herodot, tre til fire timer.

Det gir altså en halveringstid for maratonløp på 2516 år, noe som betyr at jeg allerede kan gratulere med et løp på 59 minutter og 30 sekunder en gang i år 5032. Det løpet blir sikkert gjennomført av en humle-menneske-hybrid, om jeg har mine metaforer i orden.

Men frem til da er det bare å hylle Sawe for å bryte en grense det lenge var sagt var umulig å slå i reelle løpsforhold – og det med tretti sekunder, med tiden 1:59:30.

Eliud Kipchoge har allerede gjort det, men da med både laser, harer og ulovlige sko. Det er litt som å skryte av at du har løpt fra Marathon til Athen uten å dø, bare for at det skal vise seg at du hadde to hjerte-lungeredninger på veien.

Aller mest heder vil jeg likevel gi til etiopiske Yomif Kejelcha, som løp inn bare elleve sekunder bak Sawe, og som til tross for bragden nok vil bli glemt.

Men glemmes skal han ikke i denne ydmyke spalte. Her skal Kejelcha løftes fram og hedres med gullball for å ha løpt alt det gjaldt helt inn til mål, selv om han ikke, slik som Feidippides, kunne juble «Nenikikamen!» idet han kom frem.

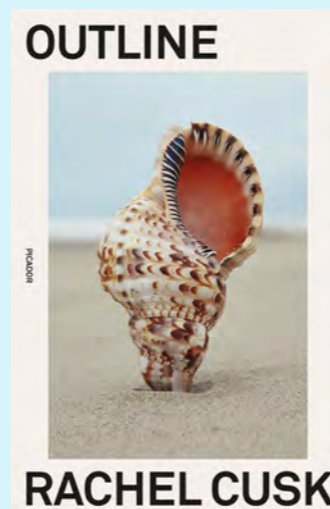
Nå kan han vel heller ikke gresk uansett, men det får nå være.

Dusken kultiverer

Bøker du kan lese med solbriller på

Lyden av brusende hav, måkeskrik og «Jenter» av Di Derre nytes best med en god bok i hånden.

TEKST: Johanne Stokland | ILLUSTRASJON: Alexander Barstad

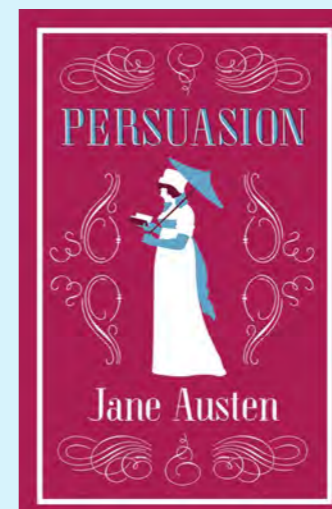

Omslag: Faber & Faber

Outline
av Rachel Cusk

Dersom du skal til Hellas, eller ønsker at du skulle det, så kan du drømme deg vekk i britiske Rachel Cusks skildringer av Atens varme. I romanen *Outline* blir varmen og solen så godt beskrevet at du kan kjenne huden brenne når hovedpersonen, som har nordeuropeisk hud, blir solbrent.

Romanen tar for seg en britisk forfatter, Faye, som reiser til Aten for å undervise i et skrivekurs. Gjennom hennes reise blir man kjent med alle hun møter, men man blir aldri helt klok på Faye selv. Som forteller virker Faye svært langt unna, og det kan virke som at lammende følelser og en identitetskrise tærer på hennes psyke. I sommerens følelsesfulle sol kan Fayes mangel på følelser virke som en god motpart.

Omslag: Alma Books

Persuasion
av Jane Austen

Dersom du ikke ønsker en eksistensiell krise, kan du alltid lese en god, gammel-dags romantisk komedie. Uten Jane Austen hadde ikke sjangeren vi kjenner i dag vært den samme. Romanen *Persuasion* ble gitt ut etter hennes død og skiller seg fra hennes andre romaner.

Persuasion tar for seg handlingen etter at hovedpersonen, Anne, har avvist frieriet fra han som tydelig er hennes livs kjærlighet. I møte med en hysterisk tåpelig familie, classeskille og kurtisering, prøver hun å navigere seg tilbake til kaptein Wentworth. Austen får også Bath til å virke som den mest fabelaktige og friske sommerbyen på de britiske øyer.

Omslag: Cappelen Damm

De usynlige
av Roy Jacobsen

Nå har det vært mye snakk om det store utland, men en kan ikke glemme vårt vakre moderland. På en øde øy utenfor Helgelandskysten tar den værfylte romanen *De usynlige* sted. Været tar stor plass i denne romanen, som kan være deilig å lese i den dyrebare sommersolen i Norge.

Roy Jacobsen serverer en nærmest vikingsagaaktig skrivestil, hvor følelser ikke blir snakket om og lyden fra havet overdøver familien Barrøy sine samtaler. Romanen er altså en slags familiehistorie om det enkle, men utfordrende liv ute på en øy hvor kun familien Barrøy bor. De møter på modernisering og sentralisering i det som er 1920-tallets realitet for øyfolk.

– Ambisiøs og idiotisk forelsket

Martin Drop, aktuell med filmen *No Tomorrow*, forklarer hvordan han tilfeldigvis endte i regissørstolen.

TEKST: Eivind Karlsen Eines | FOTO: Kajo Bjørkaa De Riz

Dagen før norgespremieren, mellom intervjuer med Adressa og NRK og rett før siste sjekk av teksting, lager Martin Drop plass i kalenderen. Under Dusken møter ham til en samtale om hans bisarre og tilfeldige vei til regissørstolen i den apokalyptiske krigsfilm *No Tomorrow*.

– Det begynte som en kortfilm. Men idéene ble bare større og større. Jeg skrev, og så var det plutselig 105 sider.

Filmene ble vist på festivaler i USA i 2024, men først nå får den en norsk premiere. Med et totalbudsjett på kun 150 000 kroner har reisen vært lang fra idé til ferdig spillefilm.

Spontanitet og tilfeldighet

Reisen fra ferdig utdannet skuespiller til spillefilmaktuell regissør beskriver Drop selv som «rett og slett vakker».

– Det har vært en utdanning i seg selv. Du må lære å gamble, og det at du har gamblet er verdt noe i seg selv.

Det var aldri klart for Drop at han skulle bli regissør. Gjennom hele barndommen var han nemlig sikker på at han skulle stå på scenen eller foran kameraet, noe han for så vidt også gjør i egen film.

– Jeg var alltid han som i norsktime skrev manus, sketsjer og stykker som jeg fremførte.

Drop tok også med seg egenprodusert materiale til større scener.

– Da jeg fylte elleve år begynte jeg med standup, og uten å være fullt klar over det, meldte jeg meg på den første utgaven av Norske talenter. Jeg kom faktisk til semifinalen der.

Drop legger vekt på at han alltid har vært en entertainer. Han har alltid villet stå på en scene eller foran et kamera.

– Så jeg tror det endret livet mitt litt òg. Jeg har alltid brent for det å underholde.

Samtidig mener han at filminteressen har bidratt til å styre ham i riktig karriereretning.

– Da jeg var yngre pleide jeg å se opptil to spillefilmer om dagen om sommeren. Alt fra koreanske hevnfilmer til Tarkovskij og Bergman.

MILITÆRT UTSTYR: Ettersom Drop hadde militærkostymer tilgjengelig, ble manuset skrevet rundt en militærtropp.
Foto: Wum Panik

Drop forsøker konstant å finne tilbake til de små øyeblikkene som skapte skapergleden og filminteressen hans.

Internasjonale koblinger

Med sørafrikansk far og norsk mor har hele Drops barndom bestått av konstante internasjonale inntrykk.

– Jeg ble født i Hammerfest, flyttet til Sør-Afrika og så bodde jeg i Eswatini i tre eller fire år. Etter det bodde jeg i Hegra i Trøndelag i seks måneder og Uruguay i tre år.

Tilbake på Skatval i Norge var kløen etter jobb innen teater merkbart. Etter en lengre periode i den lille bygden så han nødvendigheten for å skape eget arbeid som skuespiller.

– Etter hvert begynte jeg å skrive litt, fordi jeg måtte. Det er ikke så mange skuespillerroller i Skatval. Spesielt når de eneste som bor i området ditt, er fem folk. Eller heller fem levende ting, og tre av dem er katter.

Etter et opphold i Sogn og Fjordane, søkte Drop seg videre ut i verden. Etter litt leting falt valget på selveste NYU Tisch School of the Arts, som er en av de aller største kunstuniversitetene i USA. Igjen hadde tilfeldigheter skylden for hvordan intervjuet gikk.

– De sa at de skulle ringe meg mellom tre på ettermiddagen og tolv på kvelden.

SAMHANDLING: Som filmskaper er Drop opptatt av å skape et spesielt bånd til publikum.

Rundt 23:20 fikk jeg en forespørsel fra en «SugarDaddy1999».

– Jeg var så paranoid og lei at jeg begynte å tro at det kunne være NYU. Jeg begynte å le og avviste forespørselen, og rett etter ringte NYU.

Drop er usikker, men tror at det bisarre første møtet kan ha hjulpet ham inn på universitetet.

– Det første de så var at jeg lo som en psykopat. De sa: «Hvorfor ler du?», og jeg sa bare: «Jeg er så glad for å se dere».

Drop sliter selv med å beskrive skolegangen i New York. Universitetet har undervisere som Spike Lee og en rekke kjente gjesteforelesere. Det var i denne perioden at Drop for alvor begynte med manusskrivingen.

No Tomorrow

I løpet av sin tid i New York produserte Drop i hovedsak to manus. Etter å ha regissert mye teater under studiet fant han etter hvert tid til filminteressen og skapergleden sin.

– Jeg begynte å skrive to manus. Det jeg endte opp med å fokusere mest på, var et manus om svartedauden. Det brukte jeg hele fire år på.

Tilfeldighetene ble igjen satt i sving når manuset ferdigstilles idet koronaviruset kom på banen.

UNG: Drop legger vekt på at man aldri er gammel i filmindustrien. Er man rundt tretti år, er man likevel en av de yngste.

– Jeg slet med å pitsje filmen, fordi produksjonsselskapene ikke ville ta sjansen på en film om en dramatisk pandemi midt under en dramatisk pandemi.

Her kom tankegangen om å kunne unngå produksjonsselskapene fullstendig. Drop ville kunne realisere det selv. Derfor begynte han å skape et helt nytt og eget prosjekt, *No Tomorrow*.

– Jeg ville ikke være «at the will of someones yes or no». Jeg ville realisere prosjektet selv. Og det var slik *No Tomorrow* begynte.

Etter seksten timers lange produksjonsdager har Drop nå ferdigstilt *No Tomorrow*. Han har selv regissert, skrevet og klippet filmen. I tillegg spiller han hovedrollen.

– Og nå har jeg premiere på filmen 23. april. Den skal vises i Trondheim 7. og 9. mai, med mulighet for flere visninger.

Selv om filmen ble vist i 2024 i USA er det en enda mer presis og fullført versjon som nå kommer på kino.

– I går var første gangen jeg gikk og så plakaten hengende utenfor kinoen.

Det var en veldig rørende opplevelse. To kinosaler er utsolgt allerede og det har jeg egentlig ikke registrert enda. Jeg føler meg veldig bortskjemt siden jeg får denne opplevelsen. **UD**

HORRORSKOP

Snart er det sommer, men det blir ikke bare lek og moro.

SPÅDAME: Emma Mathea Børsting Andersson
ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

Vannmannen (20. januar-18. februar)

Etter å ha skjært alle over én og samme kam blir det luseepidemi i vennegjengen. Du takker høyere makter for at det i hvert fall ikke var skabb.

Fiskene (19. februar-20. mars)

Etter overstått eksamen har du endelig litt tid for hånden – med denne tar du fatt i strikkesøyet. Pinnene blir til slutt permanent liggende etter at du får hetslag av å prøve på alle plaggene du har produsert.

Væren (21. mars-19. april)

Denne sommeren tar du opp en ny og altopplukkende hobby: «aura farming». Dessverre gir det deg litt for lite tid til ditt faktiske landbruksvirke. Jordbæråkeren høstes nemlig ikke av seg selv.

Tyren (20. april-20. mai)

Under en dansk temafest vil du slå ut en tann. Heldigvis er det pirattema og Kaptein Sabel-tannløs blir en stor hit!

Tvillingene (21. mai-20. juni)

Når Gud lukker en dør, åpnes et vindu. Når pappa lukker bildøra til enda en påtvunget familieferie blir det derimot bare aircondition. Du vet godt at det ikke blir noe kjøligere her inne med nedrullet vindu.

Krepseren (21. juni-22. juli)

Stjernene forteller om økonomiske prøvelser denne sommeren. De begrunner i bruddstykker. Jeg plukker opp «burde søkt sommerjobb» og «for mye utepils».

Løven (23. juli-22. august)

Navnet ditt dukker plutselig opp i en velkjent mailtråd. Avlys øyferien.

Jomfruen (23. august-22. september)

Et indre barn viser seg å være ditt. Det blir dessverre ingen barnetrygd, bare bukser som fuktes på underlig vis.

Vekten (23. september-22. oktober)

Etter ny varmere rekord i byen ser du ikke noen annen råd enn å kjøle deg ned i Olavsfontenen. Du er derimot ikke den eneste og sammen etablerer dere NTNUI Vannfontene.

Skorpionen (23. oktober-21. november)

Solen legger seg aldri, og så konform som du er gjør ikke du det heller. Anbefaler å erstatte den nordnorske roadtrippen med en sørnorsk syretrip. Eventuelt en rullegardin.

Skytten (22. november-21. desember)

Du kommer til å prøve og dessverre feile. En klok mann ville bedt deg prøve igjen, men vi vet begge at ket trolig treffer deg bedre. Hoppla, hoppla, lille hingst.

Steinbukken (22. desember-19. januar)

Rus er deilig, men brus er enda bedre. Beklageligvis blir det et dobbelt tryneslag når du bare drikker sukkerfritt, men likevel får sukkersjokk. Pris deg lykkelig for at det ikke var matkoma.

Kommentar:

Norsk Youtube er kulturarv

Slik som pappa har spilt av David Bowie til meg opp gjennom, skal jeg stolt sette på Prebz og Dennis til mine barn.

ILLUSTRASJON: Hanna Jeanette Bjørkhaug

MARGIT ADDE
Journalist i
Under Dusken

Mange unge på nettet er misunnelige på foreldrene sine for at de fikk oppleve både 80-, 90- og 2000-tallet. Jeg er derimot veldig glad for at jeg vokste opp da jeg gjorde. Det var nemlig én ting foreldrene mine manglet: Prebz og Dennis.

«Anemoia» er å føle nostalgi for en tid man aldri har opplevd. Mange kjøper VHS og Ipod og drømmer tilbake til en «bedre» tid uten internett, men det finnes mye bra å hente fra vår egen tid.

Ikke all moderne internettkultur er hjerneråte. Da tenker jeg spesielt på norsk nerde-Youtube fra 2010-tallet. «Letsplay»-videoer, «tutorials» og utfordringer. Jeg vokste opp da denne kulturen hadde sin storhetstid i Norge.

Som nerdete barn i en liten bygd fant jeg hundrevis av likesinnede gjennom norsk Youtube. Jeg fant ikke tilhørighet i skolegården, men på Ipaden. Alt jeg drømte om var på internett: spillmesser, LAN, cosplay og knallblått hår. Jeg vil påstå at jeg er heldig som ble født tidsnok til å oppleve fremveksten av et digitalt nettverk for nerder.

Fellesskapet norske youtubere som Prebz og Dennis, Mathilde Bakken og Multiguru skapte var unikt. Sosiale medier gjorde at vi kunne bidra som aldri før. Prebz og Dennis samlet

nærmest hele landets tolvåringer sine selfier i musikkvideoen «#selvportrett». Jeg har mistet telling på hvor mange ganger jeg har sendt inn utfordringer på Instagram til guttene i den svarte sofaen i Bamble.

Man skal ikke stikke under en stol at det å ha sponsorer er den eneste reelle måten man kan leve av Youtube på i dag. Likevel gjør det noe med uttrykket. En av grunnene til at norsk Youtube var så bra i starten er fordi det skapte fellesskap for de som trengte det, før det ble en industri. Før youtubere ble selgere, var de gamere, vloggere og skapere.

Denne kulturen foregikk ikke bare foran skjermen. Da youtuberne begynte å bli store, arrangerte de treff, ble invitert som gjester på festivaler og mye av innholdet de lagde ble også laget utenfor huset. Youtube var katalysator for å lage enda flere fysiske møtesteder for nerdekultur.

Du trenger ikke drømme deg langt tilbake i tid før du finner en kultur å være stolt av – og den kan godt være digital. Norsk Youtube er en kulturarv jeg vil verne om. Jeg skal stolt sette på Prebz og Dennis til mine barn, slik pappa spilte av David Bowie til meg. Da kan de drømme seg tilbake til tiden man samlet på Minecraft-sverd i skum og brukte flere timer på å designe eget Youtube-banner, fordi vi alle skulle jo selvsagt bli youtubere.

Dette er en ytring. Innholdet i teksten uttrykker skribentens mening.

Filmanmeldelse:

Michael – uinspirert og for trygg

Filmen om kongen av pop leverer det nostalgikerne vil ha, men historiene som burde bli fortalt, uteblir.

Foto: Universal Studios

TEKST: Eivind Karlsen Eines
ILLUSTRASJON: Anders Køhl

Michael (2026) er regissør Antoine Fuqua sitt desidert største prosjekt hittil. Med mest erfaring fra action-thrillere, er det dessverre svært tydelig at regissøren ikke har utforsket musiksangeren før. Har du sett *Bohemian Rhapsody* eller *Rocketman*, så har du sett *Michael*.

Filmen tar for seg hans tidlige barndom og unge voksenalder der han skiller seg fra sin far og hans mishandling, samt den påtvungne deltakelsen i The Jackson 5. Karakteren trenger ingen introduksjon og undertegnede må spørre seg selv om denne velkjente historien i det hele tatt trenger å bli fortalt. Er det ikke de senere delene av hans historie «alle» vil vite mer om?

Etter utallige problemer under innspilling har produksjonsselskapet Lionsgate besluttet å dele filmen i to, og, kontroversielt nok, lar de inntjeningen til denne filmen bestemme om de vil fullføre den andre delen. Verdens største artist fortjener en film, men burde man da tillate at «del én» fremstiller ham

kun som et offer? Filmen dekker nemlig ingen av Jacksons kontroverser.

Michael Jackson spilles av hans egen nevø, Jaafar Jackson. Fra første stund virker den slitsomt lyse stemmen veldig pålagt og kunstig, og dette er noe man må venne seg til. Man ser seg derimot nødt til å sette pris på den etter hvert som Jaafar sakte, men sikkert, glir inn i rollen som sin onkel. Til tider vises slektskapet når Jaafar sparker i luften eller hyler ut et ikonisk «hee hee» som om det var Jackson selv.

I likhet med Rami Malek og Taron Egerton faller Jaafars storslåtte etterlikning dessverre i skyggen av filmens middelmådige personlighet. Rent filmteknisk er filmen kjedelig. Det er ingen feil eller detaljer å mislike, men det hele virker heller direkte uinspirert. Derfor blir omdømmet til en av musikkverdens absolutt største ikoner rett og slett glemt i blandingen av sjangertypiske hyppige klipp og klisjefylte one-liners.

Lyddesignet kan derimot hylles. Bruken av akkorder fra Jacksons egne sanger gjør at hele filmen får et overordnet tema å lene seg på. Gjenskapelsene av Jacksons opptredener fortjener også ros, for her spiller endelig resten av produksjonen på lag med Jaafars ferdigheter.

Det er tydelig at Lionsgate har samarbeidet med familien om hvordan Jackson skal bli portrettert. Uten å dykke for dypt i konfliktene filmen har oppskaket kan man tenke seg til at filmen har blitt delt i to for å betrygge Jacksons kanskje naive fanskare om at han har vært et godt menneske en gang i tiden. Hvorvidt han faktisk var et godt menneske er fortsatt usikkert.

Denne oppdelingen gjør at flere av Jacksons ikoniske sanger blir utelatt, noe som gjør filmen irriterende for fans som vil se sitt idol opptre igjen. Uten den største delen av hans karriere, og hans største opptredener, blir filmen et ufullstendig forsøk på å fortelle historien til en av verdens mest innflytelsesrike skikkelser i musikkens historie.

Filmanmeldelse:

The Drama - en polariserende diskusjonsstarter

Kristoffer Borgli både provoserer og skaper viktig samfunnsdebatt med sin nye film *The Drama* (2026).

TEKST: Meron Daniel

Foto: A24

Filmen minner om en romantisk komedie i de første tjue minuttene, der vi møter det forelskede paret bestående av Charlie (Robert Pattinson) og Emma (Zendaya). Den har alle de romantiske klisjéene, både deres lille første møte og første date. Men på en prøvesmaking sammen med deres nærmeste venner tar filmen en dramatisk vending.

Spørsmålet «hva er det verste du har gjort» skaper konflikten i filmen, og svaret til en litt full Emma klarer du neppe å gjette deg frem til. Vi har alle vært der: Man sier noe etter noen glass for mye som man sikkert ikke burde sagt.

Regissør Kristoffer Borgli bruker uhyggelig fløytemusikk til å både skape spenning og gjøre publikum ukomfortable. Stemningen er til å føle på kroppen, og enda man ikke er Charlie, så kan man kjenne på hans nervøsitet og kleinhet. Musikken brukes for å skape uro hos publikum i de mest ubekvemme scenene, og innen den tredje gangen man hører fløytene, vet man at noe ille er i ferd med å skje.

Gjennom tilbakeblikk og hyppig klipning gir Borgli oss kjenne innblikk i

parets forhold før den skjebnesvangre nødt-eller-sannhet-leken. Emmas «verste gjerning» endrer både Charlie og deres nærmeste vennepar, bestående av Mike (Mamoudou Athie) og Rachel (Alana Haim), sin oppfatning av henne.

Rachel har blitt kåret til den mest irriterende karakteren i *The Drama* av et samstemt internett. Så her får du et lite traumevarsel for akkurat denne karakteren, i tilfelle du har erfaring med en dårlig eller falsk bestevenninne.

Og apropos drama – Borgli får mye kritikk for å sette tematikken i denne filmen på spissen. Filmen omhandler nemlig, uten å røpe for mye, et særegent amerikansk samfunnsproblem. Dette fører til at amerikanske filmkritikere stusser over at en nordmann står bak denne filmen, spesielt når han bruker virkemidler som satire til å belyse problemet.

Dette er et kontroversielt valg som har skapt polarisert respons: Enten er det ros fra europeisk publikum, eller så er det ris fra amerikansk publikum. Men de komiske innslagene trengs for å

lette litt på den mørke stemningen som mesteparten av filmen preges av.

Zendaya og Robert Pattinson spiller utrolig godt og er blant filmens styrker. Men samtidig savner jeg litt mer dybde hos Pattinsons karakter. Filmen bruker mye tid på å la publikum bli kjent med Zendayas karakter, men jeg blir sittende med mange spørsmål rundt Charlie.

Borgli klarer likevel å lage en film som skaper diskusjon rundt etikk, moral og vanskelige, hypotetiske spørsmål som man ikke har svaret på. Hva er det verste man kan tilgi en partner for å ha gjort? Kan man virkelig endre seg? Hvordan kan man være sikker på at man kjenner noen?

De etiske dilemmaene i denne filmen vil trolig bli diskutert i vennegrupper i lang tid fremover. Og om du, som meg, skal ha eksamen i ex.phil. denne våren, så ta med en venn på kino og se *The Drama*. De nesten to timene det tar å se den ferdig telles som eksamenslesing, spør du meg.

FØLER MUSIKKEN: Både bandet og publikum føler at funken ta over.
Foto: foto.samfundet.no

Fra Brasil til Samfundet:

Møt Funk For Forest

TEKST: Emilia Brahim

Funk For Forest er et navn som fester seg i hjernebarken, og gitarist Jesper Aarsland Fosdahl legger ikke skjul på inspirasjonskilden.

– Kortversjonen er at det tar inspirasjon fra aktivistgruppa Fuck For Forest, forklarer han.

Miljøaktivistgruppen vekte oppmerksomhet under Quartfestivalen i 2004 etter å ha «danset horisontal tango» på scenen under en konsert, et stunt Funk

For Forest foreløpig ikke har forsøkt å gjenskape.

– Det er også veldig typisk for et funkband å ha ordet «funk» i navnet sitt, så da ble det rett og slett Funk For Forest, legger Fosdahl til.

En jetlagget inngang

Bandet består av en gjeng som kjenner hverandre fra videregående, men det var først etter skoletiden at brikkene falt på plass. Spesielt trommis Thomas Antonio Debelian sin inntreden i bandet var intens.

– Første gang vi møtte Thomas hadde han jetlag og kom rett fra Brasil. Han spilte perkusjon med oss rett fra flyet, forteller bassist Elias Fløstre Løstegaard.

Debelian selv smiler av minnet:

– Jeg hadde kjøpt en haug med perkusjonsinstrumenter og hadde rett og slett ikke sluttet å spille på dem. Jeg landet i London, fikk en melding om at jeg skulle spille med disse folkene, og jeg måtte jo holde meg våken på et eller annet vis etter flyturen. Da passet det perfekt å bli med i bandet.

Hull i markedet?

Idéen bak prosjektet var i utgangspunktet å skape en live-versjon av et DJ-sett.

– Vi startet som et coverband, men beveget oss raskt over til å skrive egen musikk, sier Løstegaard.

– Idéen var å samle en gjeng med «cats» som var fete å henge med og dritbra til å spille. Vi ville bare lage fest. Det morsomste i verden er å danse til bra musikk.

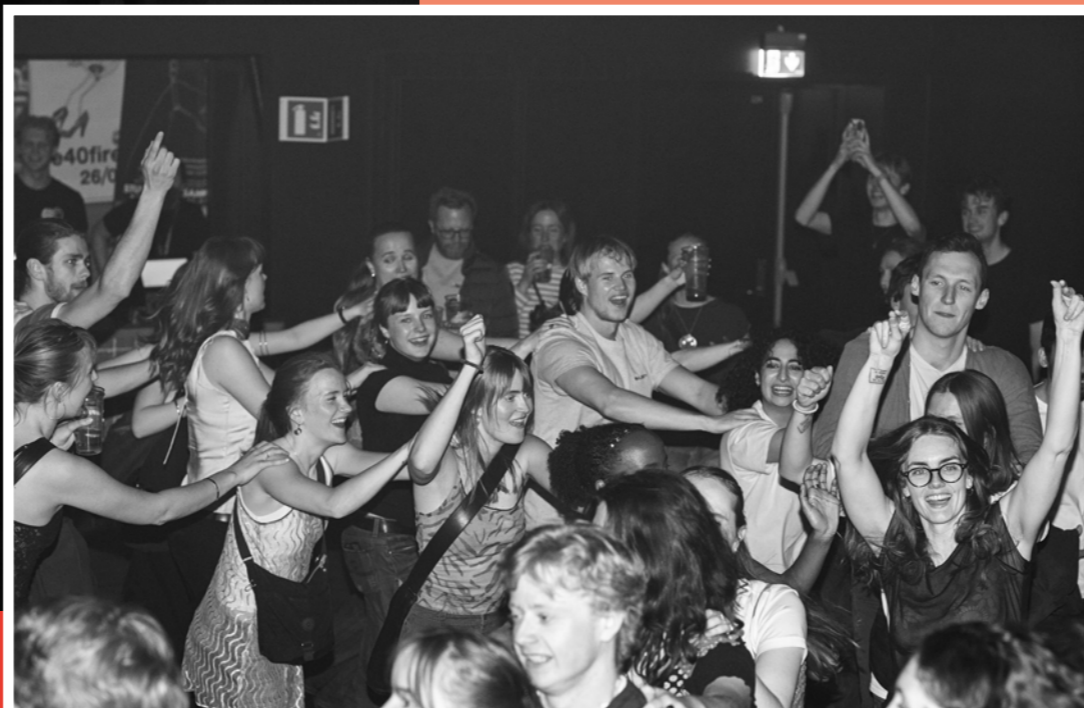
Fosdahl skyter inn at snakket om et «hull i markedet» kanskje var en overdrivelse, men de traff uansett en nerve.

– Vi skjønnte at instrumentalmusikk, som diskofunk, var noe folk responderte voldsomt på, uavhengig av alder og musikalsk bakgrunn.

«Jungelfunk» og iskender-kebab

Når bandet skal beskrive sjangeren sin, lander de på begrepet jungelfunk.

– Det er en salig blanding av innflytelser. Vi kaller det jungelfunk fordi det er perkussivt, svett og klamt, forklarer Løstegaard.

SAMBA DE SAMF: Studentene slipper seg løs i Storsalen.
Foto: foto.samfundet.no

VILLE RYTMER: Bandet holder grooven gående.
Foto: foto.samfundet.no

KULE «CATS»: Sjeldent har ordet «kul» beskrevet noen så bra.
Foto: foto.samfundet.no

De henter inspirasjon fra alt mellom himmel og jord: Todd Terje, afrofunk, italo-disko, house og brasiliansk samba. Deres siste EP, *SPF 100*, består av fem låter hvor fellesnevneren er at man får lyst til å danse.

– Låtene er egentlig totalt forskjellige, sier Løstegaard.

Han forteller at de skriver sammen i øvingsrommet og at låtene er summen av bandets ulike impulser.

– Én er basert på en marokkansk groove, en annen er mer «straight up» funk, og en tredje er preget av highlife. Men alt er oss.

Det er ikke bare musikken som får fram lidenskapen i bandet. Etter en kveld med dansing står mat, og spesifikt kebab, høyt på prioriteringslisten. Låten «Iskender» er faktisk en hyllest til iskender-kebab på Café Sara i Oslo.

– Det er den beste kebaben når du ikke får lov til å kjøpe mer øl, konstaterer de og legger til at det eneste akseptable nattmat-valget i Trondheim er Kebabaluba.

Dansen tar over

Live-opplevelsen er kjernen i Funk For Forest. Det hender faktisk at energien tar såpass overhånd at musikerne glemmer at de har en jobb å gjøre.

– Under den første turnéen vår i fjor skjedde det flere ganger at William, som spiller keyboard, bare stakk av fra instrumentet sitt, sier Løstegaard og ler.

Den flyktige keyboardisten William Foreman ler med.

– Vi kunne se ham stå helt bakerst ved lydteknikeren og bare danse og rope: «Dette er dritgøy!». Da måtte vi minne ham på at han faktisk skulle spille, forteller Løstegaard.

Bandet har ellers klare ambisjoner for fremtiden: flere festivaler, flere spillejobber og mer musikk.

– Hvis du hører på musikken vår og tenker at dette ikke er helt din greie: Kom på konsert uansett. Det er der vi er best, og det er umulig å ikke kose seg, sier Fosdahl til slutt. **UD**

STORE SMIL: Funk For Forest har like god stemning backstage som på scenen.
Foto: Annelaug Marie Evjenh Sørhaug

Musikkviss

TEKST: Erlend Omland | ILLUSTRASJON: Anders Køhl

1. Hva er artistnavnet til Sir Reginald Kenneth Dwight?
2. Hvilken engelsk poet, kunstner og filosof, blant annet kjent for sin kritikk mot scientismen, inspirerte bandnavnet «The Doors»?
3. Hvilken norsk artist har laget sangen «Bæs i skjegget»?
4. Hvilken sang av den italienske dj-en Gigi D'Agostino har flest avspillinger på Spotify?
5. Hvilken sjefsdirigent for Berlinfilharmonien fra 1922–1945 og 1952–1954 er kjent for å ha blitt anklaget for å være nazist? (Hint: Ikke von Karajan.)
6. Hvilken punk-artist som er kjent for å sette opp voldelige og sjokkerende show, ble døpt Jesus Christ Allin?
7. Hvilken filmmusiker er kjent ved et navn som inneholder det tyske ordet for «rom»?
8. Hvilken amerikansk folkemusiker som vant Nobels litteraturpris i 2016 har også det tyske ordet for «rom» i sitt fødenavn?
9. Hvilke av disse har vært utro mot kjærestene eller konene sine? Kendrick Lamar, Jay-Z, Snoop Dogg, Nas og Wiz Khalifa. Poeng tildeles hvis alle er riktige.
10. Hvilket trekk ved Django Reinhardt trosset han for å spille gitar?
11. Hvilket band var de første som optrådte på alle syv verdensdeler?
12. Hvor mange ulike kvinner har NBA YoungBoy fått barn med?
13. I hvilket land fikk Radiohead først utbredt suksess?
14. Hvilke to britiske rockeband er Boris Johnsons favorittband?
15. Hvilken kjent skuespiller gjorde at Kanye West tok avstand fra jødehatet han tidligere hadde, ifølge West selv?
16. Hvilken gitarist, kjent som «Slowhand», skrev sangen «Tears in Heaven» om sin avdøde sønn som hadde falt ut av et vindu?
17. Hvor mange medlemmer er det i Tame Impala?
18. Hvem var skyggesforfatteren av teksten til Dr. Dres «Still D.R.E.»?
19. I 1952 kom John Cage ut med sangen «4'33"». Hva er spesielt med låten?
20. Hvilken av disse artistene er ikke med i «27-klubben», en gruppe av musikere som døde da de var 27 år gamle? Jim Morrison, Kurt Cobain, Janis Joplin, Bob Marley eller Amy Winehouse.

1. Elton John. 2. William Blake. 3. Bare Egil Band. 4. *In My Mind*. 5. Wilhelm Furtwängler. 6. GG Allin. 7. Hans Zimmer. 8. Bob Dylan. 9. Samtlig. 10. Han hadde en brannskade på to fingre. 11. Metallica. 12. Ti kvinner. 13. Israel. 14. The Clash og The Rolling Stones. 15. Jonah Hill. 16. Eric Clapton. 17. Ett bandmedlem, Kevin Parker. 18. Jay-Z. 19. Det er 4 minutter og 33 sekunder med stillhet. 20. Bob Marley.

Hva slags artist ble du?

0–7 poeng:

«One Hit Wonder»

Du har én slager. Her trengs det litt mer arbeid. Du kan skyldes på produksjonsselskapet ditt, men innerst inne vet du at det er kun deg selv du har å takke.

8–15 poeng:

Gjennomgående god diskografi

Du har en god karriere. Du har mange gode sanger, mange hits, men du er en person som ikke alle vet hvem er.

16–20 poeng:

Musikk gud

Du kalles gjerne Mozart-en av sjangeren din. Du har hatt en helt syk karriere. Spør hvem som helst, så kan de nynne på en av sangene dine.

MØBELMUSIKK:

Musikken som gjør samtalen mindre klein

Den franske komponisten Erik Satie revolusjonerte klassisk musikk med noe av det mest nyskapende innenfor den tids musikk.

TEKST: Erlend Omland | ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknapp

Satie laget det han kalte for «musique d'ameublement», eller «møbelmusikk». Møbelmusikk skulle fungere som et møbel – et teppe, en gardin, noe man egentlig ikke legger merke til. Erik Satie laget noe vi alle kjenner til i dag, nemlig bakgrunnsmusikk.

Erik Satie ble født i 1866 i Normandie. Han hadde tidlig stor interesse for musikk og piano og dro til Paris for å studere komposisjon på konservatoriet. Det passet ikke for ham. Pianolæreren kalte Satie for den slappeste eleven på hele konservatoriet. Satie ble utvist etter kort tid og fikk lite musikkteoretisk utdanning etter det.

Satie hatet rammene rundt ham. Han hatet konservatoriet, og kalte det et fengsel med skjønnhet verken på innsiden eller på utsiden. Og han hatet rammene til den romantiske musikken.

Han hadde ikke lyst til å komponere musikk i den wagnerske tradisjonen som var den regjerende musikkstilen i Europa på det tidspunktet. Satie, sammen med vennene Debussy og Ravel, ville komponere musikk som var særegen for Frankrike.

Og fransk musikk, det ble det. På 1880-tallet skrev Satie noen av sine mest

kjente verk, blant annet «Gymnopédie No. 1» og «Gymnopédie No. 3». Stykkene er enkle, ikke prangende og har ingen kompleks harmoni.

Likevel er det en mektig kraft i Gymnopédie-ene. Nummer én og nummer to skaper en atmosfære av knapphet og dissonans.

Satie var for det meste en selvlært komponist. Det gjorde det kanskje lettere for ham enn for de med musikkutdanning å ta avstand fra de romantiske idealene.

Noen år senere ble Satie med i en sekt styrt av den franske forfatteren Joséphin Péladan. Péladan, som var stor i sin tid, var en såkalt «dekadenter». Bevegelsen avviste naturalismen, og hadde blikket rettet mot gnostisisme, okkultisme og middelalderen.

Dette var Satie svært interessert i. Péladan kom godt overens med Satie, såpass godt at Satie ble hoffkomponist for Péladans sekt.

Det var som hoffkomponist at Satie skrev noen av hans mest kjente komposisjoner, nemlig «Gnossienne No. 1», «Gnossienne No. 2» og «Gnossienne No. 3». Gnossienne-stykkene er svært originale.

De har ikke noe takt, lite form og veldig langsomt tempo. Stykkene tydeliggjør hvor eksentrisk Erik Satie var.

Møbelmusikken var noe av det mest eksentriske Satie komponerte. Musikken skal fremføres under spesifikke arrangementer. Et av de mest kjente stykkene er «Tapisserie en fer forgé» som betyr «Veggteppe i smijern». Pianostykket skal bare fremføres i et forrom når inviterte gjester kommer til en mottagelse.

Satie komponerte fem stykker i arrangementet *La Musique d'Ameublement* og han var nøye på at bare de fem stykkene skulle fremføres til et spesielt arrangement, som lunsj på jobben eller i en borgerlig vielse.

Erik Saties møbelmusikk slo ikke særlig godt an. Det var først på 1970-tallet med Brian Eno at bakgrunnsmusikken, da i form av ambient, fikk fotfeste. Brian Eno og Robert Fripps album *No Pussyfooting* og Enos *Ambient 1: Music For Airports* er fantastiske, nyskapende og behagelige å høre på. På 1990-tallet, med Aphex Twin og The Orb, slo virkelig ambientmusikk gjennom.

Bakgrunnsmusikk er overalt – fra Instagram-reels til musikken som spilles på kjøpesentre. Selv om sjangre som lo-fi, chillwave og ambient blir brukt som bakgrunnsmusikk, så er det ikke dét som det ble skapt for.

Hadde Erik Satie likt hvordan bakgrunnsmusikk blir brukt i dag? Satie ville ikke at vi skulle fokusere på musikken, noe man ofte ikke gjør i dag. Når det er sagt, ville Satie at musikken skulle være et tillegg til samtalen. Det skulle pryde rommet.

Musikken skulle gjøre alle de pausene i en samtale mindre «kleine». At vi har musikk konstant på ørene nå, gjør ikke samtalen mindre klein. Det gjør at kontakt mellom mennesker løses opp. Derfor hadde det vært vanskelig å tenke seg at Satie hadde likt hvordan bakgrunnsmusikk fungerer i dag.

Kommentar: FUNKY FORVARSEL OG DISKO OM DEN DIGITALE HVERDAGEN

Samfunnsutviklingen gjør oss avhengig av teknologi i alt vi gjør. Derfor trenger vi flere poplåter som tar opp denne problematikken, og færre kjærlighetslåter.

MARTIN LINDHEIM
Journalist i
Under Dusken

ILLUSTRASJON: Thomas Vevle Bruknaap

I 2026 har det digitale samfunnet kommet for å bli. Det som før var tungvint, som å holde kontakt med venner og høre på musikk, er nå enklere enn noen gang med tjenester som Snapchat, Instagram, Apple Music og Spotify. Alle disse tjenestene kan nås med tastetrykk på mobilen, til enhver tid og overalt.

Likevel har denne umiddelbare tilgangen kommet med en betydelig ulempe. Tech-selskapene ønsker at vi bruker tjenestene deres konstant, og har pønsket ut en utpekert plan for å få til nettopp dette.

De gjør nemlig de digitale tjenestene dårligere, og oss forbrukere bundet til dem. Ifølge en rapport Forbrukerrådet publiserte i februar, med tittelen «Breaking Free: Pathways to a fair technological future», har «enshittification» blitt en vanlig praksis for teknologiselskapene. «Enshittification» vil si at tjenestene lokker med lave priser, bra funksjonalitet og god nytteverdi første gang brukerne går inn på tjenesten.

Men etter hvert som flere melder seg på, blir det vanskeligere for brukerne å melde seg av. Det kan være av sosiale årsaker – siden «alle» bruker tjenestene, må man selv gjøre det for å ikke føle seg utenfor.

Økonomiske årsaker, som at bruk av tjenesten krever abonnement, tvinger oss til å betale for å kunne fortsette. Til gjengjeld får selskapene selge våre personlige data, proppe feedene våre fulle av sponset innhold og til slutt sitte igjen med hele fortjenesten.

Det er nesten urovekkende hvor godt det britiske acid-jazz bandet Jamiroquai forutså utviklingen på superhiten «Virtual Insanity» for 30 år siden. «Useless, twisting, all the new technology» sang frontmann Jay Kay i 1996, og spådde presist hvordan teknologien ville fungere i praksis i 2026.

Men «Virtual Insanity» er ikke den eneste funk-låten som tok sjansen på å forutsi

hvor den teknologiske utviklingen var på vei. I 1985 ga Zapp & Roger ut elektrofunk-perlen «Computer Love». Duoen hadde dalt i popularitet siden starten av 80-tallet, i en tid hvor disco og funk ble sett på som glatt, kalkulert og ukult.

Dermed var det risikabelt å gi ut en såpass radiovennlig funksingel som «Computer Love». Den handler om noe så sært og usexy som å bli forelsket gjennom pc-skjermen. Men i ettertid, med framveksten av datingapper, er det tydelig at Zapp & Roger var langt forut for sin tid.

I dag har teknologi og den digitale hverdagen blitt vanligere å skrive låter om, særlig fra den mer funky siden av populærmusikken. For kort tid siden ga funkbassisten Thundercat ut albumet *Distracted*.

Platen utforsker temaer som overstimulering, angst og distraksjoner i vår digitale hverdag, og gjør det med humor og en lettbeint tone. Samarbeid med profilerte artister som Tame Impala, Lil Yachty og ASAP Rocky løfter skiven og bidrar til å gjøre den tilgjengelig for den gjengse lytter.

Også norske artister har gitt ut musikk med et kritisk blikk på teknologi og det digitale samfunnet. Få har dog gjort det like elegant som dancepunkerne i Datarock. Helt siden debuten *Datarock Datarock* har de kritisert det digitale samfunnet, konformitet og kommersialisme med sylskarp brodd.

Det nyeste albumet *Media Consumption Pyramid* fra 2023 tar for seg vår avhengighet av media, og det er tydelig dersom man går tekstene etter sømmene.

På singelen «DISCObedience» synger frontmann Fredrik Saroea «Bit the Macintosh... Oh, what a rush when

that apple crushed», og oppfordrer til å bryte løs fra teknologiens lenker. Den kaotiske instrumentalen, som nikker anerkjennende til The Happy Mondays og Stone Roses, forsterker den opprørske tonen.

Funky «Tick Tock» går enda mer politisk til verks med tekstlinjer som «Everybody take a stance, And then work our political TikTok dance». Man skal både være politisk engasjert og framheve engasjementet på TikTok. Samtidig beskriver teksten hvordan generasjon-Z må forholde seg til politikk i en stadig mer polarisert verden.

I den samme verden er avstanden fra skjebnesvangre politiske avgjørelser til Twitter-trolling og memes minimal. Dette er noe Datarock har lyst til at vi skal reflektere over på *Media Consumption Pyramid*. Man skal bli motivert til å bryte med teknologien, legge fra seg mobilen og tenke selv.

Jeg håper at flere norske artister gjør som Datarock og satser på låter som nettopp problematiserer vår digitale hverdag. Tematikken er noe alle forholder seg til, siden man bruker sosiale medier, datingapper og digitale tjenester daglig.

Det er ikke noe i veien med å lage låter om evige temaer som kjærlighet, vennskap og relasjoner.

Snarene tvert imot, ved å utforske disse temaene, lærer vi mer om oss selv og samfunnet. Men jeg tror det ligger et uforløst potensial i å utforske de samme temaene i lys av vårt forhold til teknologi, i hvert fall innen popmusikken. Når vi forstår dette, blir vi også bedre rustet når teknologiselskapene strammer grepet.

Dette er en ytring. Innholdet i teksten uttrykker skribentens mening.

Kulturkalender

Eksamensperioden er over oss som det siste sikre vårtegn. Likevel finnes det mange arrangementer å komme seg ut av lesesalen for.

Festival: Jazzfest

Når? 4.–10. mai

Hvor? Trondheim by

Jazzfest inntar Trondheim og tilbyr en rekke ulike arrangementer på byens mange kulturarenaer. I tillegg til en rekke konserter kan festivalprogrammet by på filmer på Cinemateket og jazzklubb på Tyven.

Filmvisning: Annie Hall (1977)

Når? 6. mai, 20:00

Hvor? Cinemateket

Klassikeren *Annie Hall*, som i sin tid vant fire Oscar-priser, vises på sølvlerretet denne kvelden. Den kontroversielle Woody Allen bidrar både som regissør og som den vellykkede komikeren Alvy i denne romantiske komedien. Få et innblikk i kjærlighetens mange fallgruver under denne visningen på Cinemateket.

Konsert: Palmer

Når? 7. mai, 20:00

Hvor? EC Dahls pub og kjøkken

Det nyoppstartede trondheimsbaserte garasjerockbandet inntar EC Dahls denne aftenen. Bandet gjorde sin debut under årets Trondheim Calling og har allerede annonsert sitt første album etter sommeren. Arrangementet har 20 års aldersgrense.

Konsert: NTNU Jazzensemble

Når? 8. mai, 18:00

Hvor? Dokkhuset

Nok et år skal NTNUs jazzensemble fremføre på Jazzfest. Årets innslag, *The Sound of Contemporary Living*, er komponert av fjorårets Buddypris-vinner, Eirik Hegdal. Er du nysgjerrig på hva lyden av samtidsliv er, finner du svaret på Dokkhuset denne fredagen.

Filmvisning: Let's Get Lost (1988)

Når? 9. mai, 15:00

Hvor? Cinemateket

I anledning Jazzfest inviterer Cinemateket til visning av den Oscar-nominerte dokumentarfilmen om musikeren Chet Baker. Bli med i en beretning om hans turbulente liv som jazzikon og heroinist.

Keramikkurs

Når? 10. mai, 13:30

Hvor? Franz Klammer keramikkverksted

Om du er på utkikk etter nye stearinlysholdere, smykkefat eller serveringstallerkener? Denne søndagen gir Franz Klammer keramikkverksted deg muligheten til å skape ditt helt egne småfat på keramikkurs. Kun kreativiteten setter grensene denne ettermiddagen.

Festival: Pøbelrock

Når? 14.–16. mai

Hvor? UFFA

Årets program for Pøbelrock er klart med både lokale, nasjonale og internasjonale artister. Opplev det beste undergrunnsmiljøet har av hard musikk, enten det er URIN 3000, Aquanaut eller Gullfax Anarki. Kontant er fortsatt kongen ved billett i døren.

Jämsk-norsk dansefest

Når? 15. mai, 19:00

Hvor? Rockheim

Det spilles opp til en grenseløs dansefest på Rockheim denne kvelden. Er man av typen som er noe rusten i dansefoten tilbys også krasjkurs i jämtpolska allerede klokken 17:45. Fotskatten er på 200 kroner, og den inkluderer også krasjkurset.

Filmvisning: The Cook, the Thief, His Wife & Her Lover (1989)

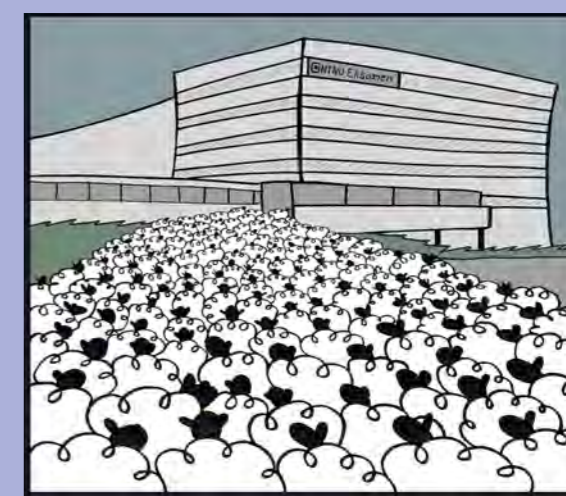
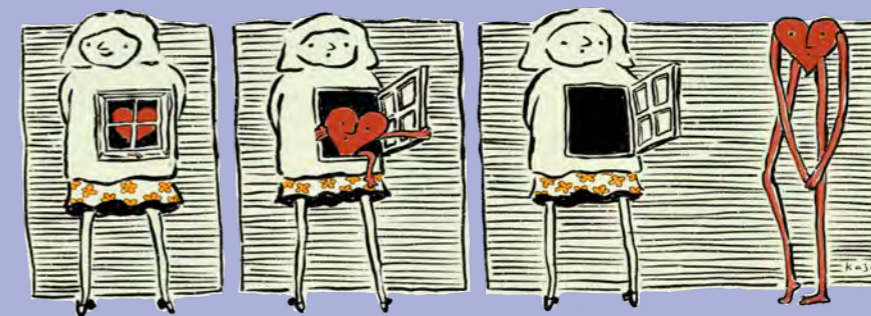
Når? 20. mai, 18:00

Hvor? Cinemateket

Denne onsdagskvelden viser Cinemateket Peter Greenaways visuelt ekstravagante kultklassiker fra 1989. Den misbrukte konen til gangsteren og restauranteieren Albert Spica innleder en skjebnesvanger affære, som må holdes hemmelig av kokken. Forvent en syvretters meny av de mørkeste synder i denne groteske, men pirrende visningen.

STRIPER

STRIPER: Kaja Søreng, Anders Køhl, Hanna Jeanette Bjørkhaug

Handler masterprosjektet ditt om ytringsfrihet, samfunnsdebatt eller journalistikk? Da kan du søke studentstipend fra Stiftelsen Fritt Ord.

Stiftelsen Fritt Ord lyser ut stipend til masterprosjekter som tar for seg ytringsfrihet i juridisk betydning og/eller ytringskultur i bredere, kulturell forstand.

Stipendet er på 40 000 kroner. Frister: Fredag 5. juni og fredag 25. september. Les mer og søk på frittord.no

FRITT ORD

Fritt Ords master stipend 2026

Bokmål KRYSSORD

TEKST: Ingve Aleksander Hetland | FOTO: Annlaug Marie Evjenth Sørhaug

		SIRKELORDENE ER ...		IDØMME		FORHANDLI
		3,141...		GRØSSE		VINDUSTØRKER
		VANN-ORGANISMEN				
		FUGLEN				
		SMERTEROP				
BYFUGL SITT AVKOM	PLANTE I SESONG NÅ					
	UTENFOR					
						SITTE I FENGSEL
						NÅR
HI-HAT-LYD		HØFLIG TILTALE		EDELGASS		
TURBIN		UTROP PÅ FOTBALLKAMP		NEPPE		
				TVILE		
				VARIANT AV PERSISK		
TONAL						
FNISE						
	DET KOMMER FØR 1000			GREIT		
	YTRE			SKJERM		
			TULLETE			
VOKSE						
MODERNE						

Forrige utgaves løsningsord var: Hovudet kaldt – is i magen

Send inn løsningsforslaget til avisredaktor@studentmediene.no innen 05.08.2026 og vær med i trekningen av en flott premie!

GRUNNLOVSKVISS

KVISSMESTER: Henrik Røren

- Hvilket land har en grunnlov som har vært nest lengst i bruk, kun slått av USA?
- Hvilken nordmann omtales ofte som «Grunnlovens far»? Her holder det med etternavn.
- Naturen har også sine lover. Hva heter loven som matematisk skrives $F = ma$?
- Hvem har fått æren for å ha arrangert det aller første barnetoget på 17. mai?
- Hvilket europeisk land fikk sin første grunnlov i 1791?
- Hvilken av de amerikanske grunnlovsmennene har fått en musikal oppkalt etter seg?
- Et kjent ordtak, som kalles en lov, sier at: «Alt som går galt, vil gå galt». Hva heter loven?
- Hvilken komiker og NRK-profil står bak tweet-en: «Du skal være bra taper for å sitte inne og skrive grunnlov på 17. mai»?
- Både Litauen og Estland fikk sin nåværende grunnlov samme år. Hvilket?
- Hvilke tre nåværende fylker hadde ingen representanter på Eidsvoll i 1814?
- Hva er tittelen til lederen av høyesterett?
- Hva sa den tyske renhetsloven?
- Hvor stort flertall kreves det i Stortinget for å endre grunnloven?
- Hvilken lov begynner med budet «Du skal ikke tro at du er noe»?
- Kan kongen i Norge straffes i en domstol?
- Hvor mange menn var totalt samlet på Eidsvoll i 1814?
- Hvilken amerikansk president har fått æren av å ha fått grunnlovsfestet forbudet mot slaveriet?
- Hva er den lovpålagte minstelønnen i Norge?
- Hva går det andre grunnlovstillegget ("the second amendment") i USAs grunnlov ut på?
- Hva er den matematiske formelen som beskriver Ohms lov?

(1) Norge (2) Christian Magnus Falsen (3) Newtons andre lov (4) Bjørnstjerne Bjørnson (5) Frankrike (6) Alexander Hamilton (7) Murphys lov (8) Ertend Mørch (9) 1921 (10) Nordland, Troms og Finnmark (11) Høyesterettsjustitiarius (12) At øl kun fikk bestå av vann, gjær, humle og malt/korn (13) To tredjedelers flertall (14) Janteloven (15) Nei (paragraf 5 i grunnloven) (16) 112 menn (17) Abraham Lincoln (18) Det finnes ingen lovpålagt minstelønn (19) Retten til å eie våpen (20) U = RI

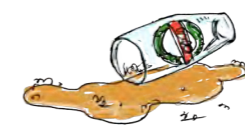
HVILKEN GRUNNLOVSPARAGRAF ER DU?

ILLUSTRASJON: Oliva Isaksen

0–5 poeng:
PARAGRAF 2
(JØDEPARAGRAFEN)

Det gir en litt vond smak i munn at det nest viktigste grunnlovsmennene måtte få ned i loven, var å nekte jøder tilgang til riket. Du ødelegger liksom noen av de romantiske idealene med å kjempe for en norsk stat. Heldigvis har Den norske stat aldri senere gjort noe ondt mot norske jøder...

6–10 poeng:
DET 18.
GRUNNLOVSTILLEGG
(FORBUDSTID)

En gang i tiden var det nasjonalt forbud mot alkohol, og det var altså din oppgave. Du er som om det skulle kommet inn en fyr på fest og helt ut all drikken når de mente det hadde vært drukket nok. Takk og lov at verden har gått fremover.

11–15 poeng:
DET 13. GRUNNLOVSTILLEGG
(AVSKAFFELSEN AV SLAVERIET)

Kall meg gjerne «woke», men jeg synes ikke at man skal ha muligheten til å eie andre mennesker. Spesielt ikke dersom du begrunner det i et påstått naturlig rasehierarki. At du kom og forbød hele greia må anses som en seier.

16–20 poeng:
PARAGRAF 100
(RETTE TIL YTRINGSFRIHET)

Ytringsfrihet er grunnlaget for hele demokratiet vårt, og du sikrer at den gjelder alle. Uten deg hadde det ikke vært noe Under Dusken eller VG å lese, og jeg kunne heller ikke sagt at Jonas Gahr Støre har liten tiss på trykk. Takk!

Registrerer:
 ...at kukekoret pirum ikke vil ha afrikanske til-
 stander
 ...at skiboli toilet
 ...at det uttales faktisk skji-boli
 ...at j uttales jee og ikke jodd
 ...at Wallah dusken melder inshallah
 ...at Petanque ...at petänk
 ...at I feel Shaken not stirred
 ...at tenk om noen siterte alt DU sa kl. 04:00 en
 lørdag morgen
 ...at vi må bake 300 meter kake! fort som faen
 ...at TODAY IS GONNA BE THE DAY
 ...at mitokondria er the powerhouse
 ...at jeg har ikke kontroll på pølseprisene
 ...at Trine Skei Grande og en åker
 ...at kill Jesus, for han står opp igjen
 ...at kaff e bønnejus
 ...at zoomer in the sheets, boomer in the streets
 ...at Arne går mot døra burde være på UNESCO arv-
 liste
 ...at løs-tøs
 ...at duskenusken
 ...at er det Auradyrking eller aurahøsting?
 ...at rasist funnet i frp
 ...at gaffel funnet i kjøkken
 ...at Hva er unc?
 ...at det är tårtan
 ...at bone smashing
 ...at The unbearable lightness of balding
 ...at han savner ungdommene sine
 ...at føler at mine tenner er på tørk, det betyr at
 du har underbitt (at du er dum liksom) som mouth-
 breather
 ...at Grafisk formerer dusken, nei vent Grafikerne
 formerer, grafikerne formaterer Grafisk frommer
 ...at pirum er et kor?
 ...at pirums enkene er baddies
 ...at det må benevnes at vedkommende har vært på en
 korvmassakre nylig
 ...at Kristopher Schau mpreg
 ...at technohølet er en nazi hundeflyte
 ...at Jentetinder er baddie på baddie
 Guttetinder er bare bød på bød på bød
 ...at jeg ble spruta ganske mye på på rocky
 ...at sausegauk
 ...at brus snus og mus er oppskriften på en god
 kveld
 ...at e er ræva på å skrive men de er flinke på å
 være nakne

GRATULERER MED DAGEN!!!
 Snart nærmar me oss dagen –
 omtvisteleg den mest signifikante
 heilagdagen her i Noreg, altså den syttande
 mai, som me i så mange år har heisa
 flagget for. For på dinna dagen, mine kjære
 landsmenn, feirar me min kattepus Brutus
 som fyllar 21 år! So ta på finstasen og popp
 no champagnekorkane for han i raudt, kvitt,
 og meire raudt! Gratulerer med dagen! Hipp
 hipp hurra! :3

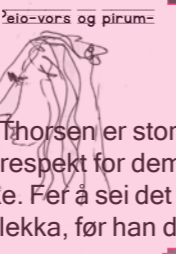
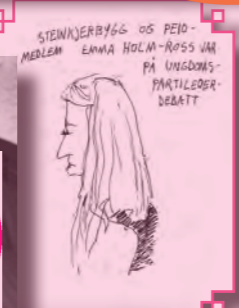
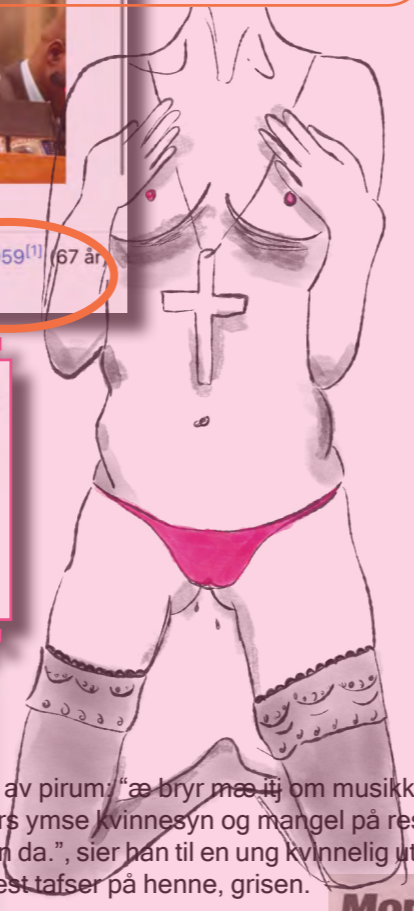
(trist musikk spiller)

gra
 ← Reproduksjon hos dyr
 Gra betegner ukastrerte, brunstige dyr, og
 er særlig brukt om handdyr, for eksempel
 grabukk, gragalt, grahest.

Mona Juul i 2009
10. apr. 1959⁽¹⁾ (67 år)
Steinkjer

Gunnar Thorsen er stor fan av pirum: "æ bryr me ij om musikken, men har stor respekt for demmers ymse kvinnesyn og mangel på respekt for samtykke. Fer å sei det sånn da.", sier han til en ung kvinnelig utsending fra fitteblekka, før han dernest tafser på henne, grisen.

Mona Juul sluttet i UD:

TEKST: Hommi Phalus Söparssönn, homogeneralen i fitteblekka

Hvor mange homser er det i Fitteblekka? Man skulle tro at alle menn liker menn, men det er slett ikke sant. Vi har spurt: redaktør, underredaktør og gjengis; kva sier de?

"Jeg er blodhomo jeg, ja, jeg er homo altså. Jenter funker ikke på en måte. Altså, jeg er glad i jenter, men, de er ikke gutter!"

Mange, men jeg tror det er flere lesber enn homser. Forresten, tror du det er mange homser i Kongsberggruppen?

-Hæ? Javel, takk for svar.

Om du er homo, er du i feil gjeng. Bli med i Pirum istedet.

Der har du det. Det er ingen homser, men mange homofile; kanskje lesber?

(countryrock spiller)

GRA

FISK

Fitteblekka bekrefter at Gra-fisk elsker Candiss<333

Santalestartere:

KK eller candiss bitches?

NB Kun gra-er påvirket av store doser snusmidler har tuklet med denne spitte, ingen edruelege fisker.

Emmas uke:

- Mandag = Møter
- Tirsdag = Skole
- Onsdag = Ungdomspar- tilederdebatt
- Torsdag = Ganning
- Fredag = Peio-vors og pirumkonsert
- Lørdag = Husker ikke
- Søndag = Ikke så farlig

Je har en dobbeltrolle, je er ans.red. og peio

MEST LEST I 2026
Se bildene: Disse var på Pirumkonserten

PENSUM til en PEN SUM

kjøp og salg av brukte bøker

